

**Voorzieningennota 2009-2015
Gemeente Teylingen**

**Afdeling
Maatschappelijke Ontwikkeling
Mei 2009**

Inhoudsopgave

Inleiding

0.1	Achtergrond	4
0.2	Doelstelling	4
0.3	Vraagstelling	5
0.4	Conclusie	5
0.5	Leeswijzer	5
0.6	Samenvatting	6

Hoofdstuk 1 Beleidsuitgangspunten voor het voorzieningenbeleid

1.1	Primaire uitgangspunten	8
1.2	Secundaire uitgangspunten	10
1.2.1	Vraaggerichte voorzieningenstructuur	10
1.2.2	Multifunctioneel/monofunctioneel	10
1.2.3	Demografische ontwikkelingen	11
1.3	Afbakening van voorzieningen	11
1.4	Beleid Beheer en Tarieven	14
1.5	Conclusie	17

Hoofdstuk 2 Trends en voorzieningen

2.1	Inleiding	18
2.2	Demografische trends	18
2.3	Woningbouwtrends	19
2.4	Uitkeringen	20
2.5	Jeugdtrends	20
2.6	Sporttrends	20
2.7	Trends in kunst en cultuur	21
2.8	Trends in de zorg	21
2.9	Trends in kinderopvang en peuterspeelwerk	21
2.10	Onderwijstrends	22
2.11	Samenvatting	23

Hoofdstuk 3 De voorzieningen

3.1	Inleiding	24
3.2	Jeugd & Jongeren	24
3.3	Sport	26
3.4	Kunst en Cultuur	35
3.5	Zorg	39
3.6	Kinderopvang en peuterspeelzaalwerk	43
3.7	Onderwijs	46
3.8	Samenvatting	48

Hoofdstuk 4 Matchen van trends en behoeften voorzieningen

4.1	Inleiding	49
4.2	De carrousel in schema	52
4.3	Beslispunten	54

Nawoord	55
---------	----

Inleiding

0.1 Achtergrond

De gemeente Teylingen komt voort uit een drietal gemeenten die ieder een eigen beleid hebben gevoerd voor het realiseren van voorzieningen op het terrein van zorg, sport, kunst en cultuur, onderwijs en volksgezondheid. Harmonisatie van dit beleid is behalve wenselijk ook noodzakelijk. Het nieuwe, op 5 februari 2009 door de gemeenteraad vastgestelde, welzijnsbeleid vraagt een eigen visie op de noodzaak van voorzieningen.

Het nieuwe welzijnsbeleid was noodzakelijk omdat door de invoering van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) per 1 januari 2007, de Welzijnswet werd ingetrokken. Het nieuwe welzijnsbeleid en landelijke ontwikkelingen als vergrijzing, de toename van het aantal huishoudens evenals lokale plannen voor woningbouw (groei van de bevolking) maken het nodig dat er een voorzieningenbeleid wordt opgesteld.

0.2 Doelstelling

Deze nota is een vertaling van de gemeentelijke beleidsambities op maatschappelijk terrein in de behoefte aan voorzieningen in de komende jaren. Hierbij gaat het niet alleen om voorzieningen maar ook om een planning van de functies die maatschappelijke voorzieningen vervullen in Teylingen. Het beleid voor maatschappelijke ondersteuning en onderwijs is leidend; de voorzieningen zijn volgend. Door middel van sturing wordt richting gegeven aan het realiseren van een zo optimaal mogelijk voorzieningenniveau. Zo wordt een bijdrage geleverd aan het oplossen van maatschappelijke behoeften en problemen. Een voorzieningennota voorkomt ad hoc beleid.

De gemeente Teylingen heeft diverse voorzieningen in eigendom. Deze voorzieningen hebben een maatschappelijke bestemming zoals jongerenaccommodaties, schoolgebouwen, sportcomplexen en sociaal-culturele accommodaties.

Het **onderwijsbeleid** is vastgesteld. Het Integraal Huisvestingsbeleids Plan (IHP) geeft een beeld van de huisvestingsbehoeften van de scholen in combinatie met de maatschappelijke ontwikkelingen. Op basis van leerlingenprognoses wordt de benodigde capaciteit aan schoolgebouwen duidelijk. De te verwachten groei van de bevolking speelt daarbij een duidelijke rol.

Voor de behoefte aan **gezondheidsaccommodaties en voorzieningen voor ouderen** kan een redelijke prognose worden gemaakt. We weten hoe het aantal ouderen toeneemt en kunnen daardoor een behoorlijke inschatting maken welke voorzieningen de komende jaren nodig zijn. Dat geldt in veel mindere mate voor **sport- en cultuurvoorzieningen**. Deze voorzieningen hangen voor een groot deel af van het te voeren beleid. In het jaar 2009 worden de sportnota en kunst- en cultuurnota voor besluitvorming aan de gemeenteraad voorgelegd.

Naast het feit van de behoefte aan en de wenselijkheid van voorzieningen speelt ook een rol dat Teylingen werkt met een diversiteit aan **tariefstellingen**. In de ene sociaal-culturele accommodatie past de gemeente "sociale huren" toe, in de andere een commerciële huur. Er is geen beleid ten aanzien van tarifiering. Met de komst van de WMO en dus ook het nieuwe maatschappelijke ondersteuningsbeleid kan een visie op tarifiering worden opgesteld. Vanuit deze korte schets volgt de volgende probleemstelling:

- Hoe kan aan het voorzieningenbeleid in Teylingen zodanig vorm worden gegeven dat op een verantwoorde manier wordt ingespeeld op behoeften van inwoners aan voorzieningen op de korte, middellange en lange termijn?

0.3 Vraagstelling

De eerste vraag die moet worden beantwoord is wat onder een voorziening wordt verstaan:

- Voorzieningen zijn ruimten die nodig zijn om maatschappelijke activiteiten mogelijk te maken.
- De maatschappelijke activiteiten zijn de software en de ruimten zijn de hardware.

De gemeente heeft geen invloed op alle maatschappelijke activiteiten en voorzieningen die daarbij horen. Een gezondheidscentrum is een heel belangrijke voorziening voor de leefbaarheid maar de invloed van de gemeente is louter voorwaardenscheppend. Van belang zijn, naast de landelijke ontwikkelingen zoals de vergrijzing en de toename van het aantal huishoudens (meer alleenstaanden), ook de regionale ontwikkelingen maar vooral de ontwikkelingen die op lokaal niveau spelen zoals de geplande woningbouw (bevolkingstoename).

Inspelen op alle landelijke en ontwikkelingen en behoeften van de inwoners dwingt de gemeente tot het maken van keuzen. Dit gelet op de financiële en ruimtelijke mogelijkheden. Deze keuzen stoelen op het maatschappelijke ondersteuningsbeleid. De vraagstelling luidt:

1. Welke invloed hebben landelijke trends en de invoering van de WMO op het voorzieningenbeleid?
2. Welke beleidsuitgangspunten worden in de periode 2009-2012 gehanteerd?
3. Welk voorzieningenpeil wil de gemeente Teylingen?

De antwoorden op de eerste twee vragen bepalen in feite het antwoord op de derde vraag. Om de behoeften en wensen aan voorzieningen te peilen zijn enquêtes verzonden aan alle daarvoor in aanmerking komende organisaties. Van de uitgezette 133 enquêtes zijn er 44 terugontvangen (respons 33%). Om een zo compleet mogelijk beeld te krijgen van de behoeften en wensen hebben wij veel verenigingen ook nog telefonische benaderd.

De uitkomsten van de enquêtes en de telefonische informatie zijn verwoord in hoofdstuk 3.

Programma's van eisen voor een specifiek gebouw, inclusief beheer en onderhoud op uitvoeringsniveau, komen in deze voorzieningennota niet aan bod. Na afronding kunnen voorzieningen in deelprojecten op gebouwniveau worden gesplitst voordat de uitvoering van start gaat.

0.4 Conclusie

Gelet op de achtergronden van de drie voormalige gemeenten en het nieuwe welzijnsbeleid is het noodzakelijk een visie te ontwikkelen en zicht te krijgen op de behoefte aan maatschappelijke voorzieningen voor de komende jaren met een doorkijk naar de toekomst. Bij het ontwikkelen van voorzieningen moet Teylingen zich daarom niet beperken tot 2012 maar rekening houden met ontwikkelingen op langere termijn zoals de verwachte groei van het aantal inwoners. In hoofdstuk 2 worden deze ontwikkelingen genoemd.

0.5 Leeswijzer

In de inleiding zijn het doel van de Voorzieningennota en de vragen die bij het opstellen van deze nota een rol spelen, verwoord. In hoofdstuk 1 komen de visie en de onderbouwing hiervan aan de orde. De maatschappelijke trends en de demografische ontwikkelingen volgen in het tweede hoofdstuk. In hoofdstuk 3 worden de maatschappelijke trends en de behoeften aan voorzieningen afgestemd op het vigerende beleid. Hier zijn voor zover mogelijk de resultaten van de enquête verwerkt. Hieruit vloeit een aantal voorstellen voort voor het oplossen van knelpunten in het maatschappelijke voorzieningenpeil in Teylingen. In hoofdstuk 4 komen de financiële consequenties aan de orde en wordt een voorstel gedaan voor een tijdsplanning.

0.6 Samenvatting

Demografische en maatschappelijke ontwikkelingen zijn essentieel voor het bepalen van de voorzieningenbehoefte voor Teylingen. Voor veel maatschappelijke ontwikkelingen heeft Teylingen al beleid vastgesteld, het nieuwe welzijnsbeleid is daarvoor de basis. Voor het onderwijs wordt uitgegaan van het beleid zoals vastgesteld in het IHP. Voor het voorzieningenbeleid zijn (nieuwe) uitgangspunten geformuleerd.

- **Het beleid baseert zich op de demografische ontwikkeling Teylingen**
 - het aantal inwoners in 2030 is volgens de laatste cijfers: 42.643;
 - het aantal jongeren van 0 tot 17 daalt van 24,6% in 2008 naar 21,3% in 2020;
 - het aantal jongeren tot 29 neemt tot 2015 toe om daarna af te nemen;
 - het aantal 75 plussers neemt de komende jaren toe met een gemiddelde van 2% per jaar.
- **De beleidsprogramma's van het nieuw welzijnsbeleid vormen de kern**
 - het bevorderen van de leefbaarheid in Teylingen;
 - het bevorderen van actieve participatie en sociale cohesie;
 - het bevorderen van de gezondheid;
 - het bieden van ondersteuning, diensten en voorzieningen;
 - het regisseren van een preventief jeugdbeleid;
 - het (regionaal) zorgen voor maatschappelijke opvang.
- **Het nieuwe onderwijsbeleid rond huisvesting scholen (IHP) is de basis**
 - het ontwikkelen van het Brede School concept in Teylingen;
 - het bevorderen van Buitenschoolse Opvang bij de basisscholen;
 - het inspelen op de vraag naar ruimtebehoefte door het Passend Onderwijs.

- **Er zijn nieuwe uitgangspunten voor het voorzieningenbeleid**

- 1. Er wordt uitgegaan van een vraaggerichte voorzieningenstructuur*

- Het beleid voor maatschappelijke ondersteuning en onderwijs is daarbij leidend, de voorzieningen zijn volgend.

- 2. Multifunctionele voorzieningen moeten een meerwaarde hebben*

- Het samenhangend aanbod in een multifunctionele voorziening moet de diverse functies ondersteunen of versterken en het beheersaspect moet goed geregeld zijn. Als dit niet het geval is wordt gekozen voor monofunctionele voorzieningen.

- 3. De voorzieningenmatrix van Teylingen geeft de afbakening aan op regionaal, lokaal en kernniveau. De verantwoordelijkheid van de gemeente is er van maximaal tot minimaal in opgenomen.*

- De voorzieningenmatrix geeft duidelijk de afbakening aan van het gewenste bereik van het gebied, beleidsmatige keuzen en de mate van de gemeentelijke verantwoordelijkheid.

- 4. De gemeente kiest primair niet voor het eigenaarschap van voorzieningen, met uitzondering van onderwijsvoorzieningen*

- De gemeente is geen belegger die bezit van vastgoed tot haar kerntaken rekent. Pas als maatschappelijke organisaties (bijv. woningcorporaties) niet bereid zijn de maatschappelijke voorziening te realiseren, dan zal de gemeente deze zelf ontwikkelen. Voor de onderwijsvoorzieningen ligt het anders. Bij monofunctionele onderwijsvoorzieningen wordt in principe het juridisch eigendom overgedragen aan de schoolbesturen totdat de voorziening aan de onderwijshuisvesting wordt onttrokken, dit conform de onderwijswetgeving. Bij multifunctionele onderwijsvoorzieningen kan

eigenaarschap belangrijk zijn voor de gemeente, bijvoorbeeld omdat het de laatste of enige onderwijsvoorziening in een kern is.

5. De gemeente kiest voor het op afstand zetten van het beheer en de exploitatie van gemeentelijke maatschappelijke voorzieningen

De gemeente staat op het standpunt dat het beheren en exploiteren van maatschappelijke accommodaties geen taak van haar is. Dat geldt zowel voor sporthallen (stichting Wasbeek) als voor podiumzalen (stichting 't Onderdak). Zelfs bij sportvelden wordt contractueel het onderhoud geregeld met de gebruikers, al blijft de gemeente eigenaar van de sportparken. Daarom kiest de gemeente voor het laten beheren en exploiteren van gemeentelijke voorzieningen door derden.

6. De tarieven voor de maatschappelijke voorzieningen binnen Teylingen worden geharmoniseerd. De WOZ-waarde van de voorziening is daarbij bepalend.

De drie voormalige gemeenten hadden ieder hun eigen huurbeleid. Er is daarom in Teylingen geen eenduidig beleid ten aanzien van tarifiering en daardoor een onrechtvaardig verschil in huurprijs. Maar ook is niet duidelijk wat de totale kosten zijn en hoe deze worden doorberekend in de huurprijs. Harmonisatie van de tarieven is daarom noodzakelijk. Door de WOZ-waarde te gebruiken als basis voor deze harmonisering wordt de kostprijs en de functie van het pand aan elkaar gekoppeld. In 2010 wordt deze harmonisatie in een aparte tarievennota uitgewerkt.

Uitgaande van het hier bovenstaande worden de volgende concrete acties voorgesteld:

1. - Herhuisvesten Adest Musica op locatie milieustraat Sassenheim;
- Herhuisvesten Volksuniversiteit Teylingen locatie Sassenheim naar 't Onderdak, Het Trefpunt, Herenstaete en ruimten in de Julianakerk;
2. Nieuwbouw P.C. Hooft College op locatie Kastanjehof;
3. Nieuwbouw multifunctioneel centrum Sassenheim (Nieuwe Ankerplaats) op locatie Kastanjehof;
4. Herhuisvesting speeltuin Beatrix bij Oranjebuurt;
5. Nieuwbouw drie scholen Warmond met servicepunt bibliotheek en peuterspeelzaal in multifunctioneel gebouw;
6. Nieuw gezondheidscentrum met mogelijk het Centrum voor Jeugd en Gezin in Voorhout;
7. Nieuwbouw Andreasschool met sportzaal in plan Nieuw Boekhorst;
8. Aankopen van grond voor uitbreiding van sportpark Elsgeest ten behoeve van de MHC Voorhout;
9. Aanleg nieuw kunstgrasveld voor Vv Ter Leede op sportpark De Roode Molen;
10. Moderniseren sportcomplex de Wasbeek volgens het Masterplan.

Het college heeft op 9 december 2008 het Actieplan Millennium Gemeenten vastgesteld. Hierin is opgenomen dat gemeentelijke gebouwen energiearm en duurzaam gebouwd moeten worden.

Hoofdstuk 1. Beleidsuitgangspunten voor het voorzieningenbeleid

1.1 Primaire uitgangspunten

In het nieuwe welzijnsbeleid vormen de doelstellingen van de WMO het inhoudelijke kader voor de ondersteuning door de gemeente. Instellingen vragen die ondersteuning aan omdat hun activiteiten/producten bijdragen aan de verwezenlijking van deze doelstellingen. In het nieuwe beleid vindt bijvoorbeeld de toetsing niet meer plaats op basis van een bijdrage aan "ontmoeting en recreatie", maar aan leefbaarheid of een bijdrage aan sociale cohesie. Dit is van groot belang voor het voorzieningenbeleid omdat de activiteiten die in het beleid passen uitgevoerd worden in voorzieningen die (vaak) door de gemeente worden gerealiseerd.

Uitgaande van de negen prestatievelden van de WMO en het tot nu toe gevoerde beleid is het nieuwe welzijnsbeleid onderverdeeld in zes beleidsprogramma's:

1. Het bevorderen van de leefbaarheid in Teylingen
(hiertoe behoren de ontmoetingsprogramma's van het jongerenwerk, het kunst- en cultuurwerk, het bibliotheekwerk en de recreatieve activiteiten van het ouderenwerk).
2. Het bevorderen van actieve participatie en sociale cohesie
(hiertoe behoren de informatieve activiteiten van het ouderenwerk en het jongerenwerk, het algemeen maatschappelijk werk en vluchtelingenwerk).
3. Het bevorderen van de gezondheid
(tot dit programma behoort het bevorderen van de deelname aan sportactiviteiten maar ook het terugdringen van allerlei verslavingen).
4. Het bieden van ondersteuning, diensten en voorzieningen
(hieronder vallen de mantelzorgondersteuning, het ouderenwerk en de ondersteuning van het vrijwilligerswerk).
5. Het regisseren van een preventief jeugdbeleid
(tot dit programma behoren het peuterspeelzaalwerk, het Opvoed Advies Punt, en het JPP project van het amw).
6. Het (regionaal) zorgen voor maatschappelijke opvang
(hieronder vallen hulp bij huiselijk geweld en daklozenopvang).

In deze Voorzieningennota nemen wij ook het beleidsveld onderwijs mee.

Kernpunt in het voorzieningenbeleid:

- De gemeente ondersteunt, naast de onderwijsvoorzieningen alleen voorzieningen die een bijdrage aan minimaal één van de zes beleidsprogramma's leveren.

Met ondersteunen wordt bedoeld dat de gemeente in de realisatie van de voorzieningen een bijdrage levert in zowel financiën als ambtelijke inzet.

Bij het ondersteunen van voorzieningen is het bijvoorbeeld niet meer de vraag of het een jeugd- en jongerenwerkactiviteit is. De centrale vraag is of de gevraagde voorziening bijdraagt aan leefbaarheid voor of aan actieve participatie van jongeren. Kortom, het primaire uitgangspunt voor het voorzieningenbeleid is het maatschappelijke ondersteuningsbeleid van de gemeente Teylingen. De voorzieningen moeten er aan bijdragen dat Teylingen een plek is waar het goed leven is. Voorzieningen moeten worden aangeboden vanuit de vraag naar meer sociale cohesie,

meer participatie, meer zelfredzaamheid en meer informatieverstrekking en niet vanuit het aanbod zelf. De voorzieningen zijn voorwaardenscheppend. Zij ondersteunen de mogelijkheden van de inwoners van Teylingen voor elkaar iets te doen, deel te nemen aan de lokale samenleving en zich verder te ontwikkelen.

Naast de programmabegroting en kadernota voor de periode 2009-2012 zijn voor de voorzieningen de uitgangspunten van de volgende beleidsnotities van belang:

- Toekomstvisie Teylingen, Vitaal en Vernieuwend (2008)
- Integraal huisvestingsbeleidsplan onderwijs 2009-2012
- Nota nieuw welzijnsbeleid: "Met andere ogen"
- Nota Lokaal gezondheidsbeleid 2008-2011
- Nota mantelzorg 2009-2012
- Nota vrijwilligersbeleid "Teylings goud"
- Seniorennota Teylingen 2008-2011
- Jeugd- en jongerennota "(Op)groeien in Teylingen 2009-2012"
- De keuzenota Kunst- en cultuurnota
- WMO beleidsplan 2008-2011 "Thuis voelen in Teylingen"

Voor sport is nog geen specifieke beleidsnotitie vastgesteld. Op onderdelen (bijvoorbeeld kunstgras) zijn al wel kaders door de gemeenteraad vastgesteld. De sportnota wordt eind 2009 ter besluitvorming voorgelegd. In schema ziet het er als volgt uit :

Rode draad	Genoemde doelgroepen	Bron
Bevorderen leefbaarheid	Alle inwoners	WMO beleidsplan Kunst- en cultuurnota Programmabegroting/Kadernota
Bevorderen sociale cohesie en maatschappelijke participatie	Alle inwoners	WMO beleidsplan Seniorennota Jeugd- en jongerennota Programmabegroting/Kadernota
Bevorderen gezondheid	Alle inwoners	Nota lokaal Gezondheidsbeleid Programmabegroting/Kadernota
Aanbieden van ondersteuning, diensten en voorzieningen	Ouderen, mantelzorgers en vrijwilligers	WMO beleidsplan Nota vrijwilligersbeleid Seniorennota Nota mantelzorg Integraal huisvestingsbeleidsplan onderwijs Programmabegroting/Kadernota
Regisseren preventief jeugdbeleid	Jeugd en jongeren	Jeugd- en jongerennota Nota gezondheidsbeleid Integraal huisvestingsplan onderwijs Programmabegroting/Kadernota
(Regionaal) zorgen maatschappelijke opvang	Slachtoffers huiselijk geweld en daklozen	WMO beleidsplan Regionaal Kompas "Volle kracht vooruit 2008 – 2013"

1.2 Secundaire uitgangspunten

Naast het primaire uitgangspunt dat de voorzieningen gebaseerd moeten zijn op het maatschappelijk ondersteuningsbeleid zijn er ook secundaire uitgangspunten.

1.2.1 Vraaggerichte voorzieningenstructuur

Voorzieningen zijn voorwaardenscheppend in het beleid. De gemeente kan voorzieningen ondersteunen om het onder 1.1. genoemde te bereiken maar de gemeente is zelf geen uitvoerder van activiteiten. De gemeente moet zich beperken tot regisseur, subsidieverlener en toetser van de beleidsresultaten. Dat kan soms leiden tot het activeren van initiatieven (bijv. het outreachend jongerenwerk). Soms is de gemeente zelf de opdrachtgever (brede school). Het uitgangspunt is dat de gemeente de regierol heeft en dat tot die regierol het ontwikkelen van voorzieningen hoort.

- Uitgangspunt van het beleid is een vraaggerichte voorzieningenstructuur.

1.2.2 Multifunctioneel/monofunctioneel

Multifunctionaliteit betekent dat meerdere functies (diverse gebruikers) gebruik maken van eenzelfde ruimte. De meerwaarde van een multifunctionele voorziening zit niet alleen in de economische kant, zoals het mede gebruik van ruimten, één balie, parkeerruimten etc.). Multifunctionaliteit heeft ook een meerwaarde voor de inhoudelijke kant. Activiteiten kunnen elkaar versterken en soms kan een betere samenwerking al leiden tot een beter resultaat. Clusteren van activiteiten in één voorziening kan daarom doelbewust gebeuren. Beheersaspecten moeten daarbij vooraf wel goed geregeld zijn. Bij wettelijke taakstellingen, zoals de realisatie van een centrum voor Jeugd en Gezin voert de gemeente een actieve regierol, zodat ook andere instellingen geclusterd worden met deze wettelijke voorziening. Multifunctionaliteit houdt niet in dat activiteiten zonder meer onder één dak komen. Als activiteiten elkaar niet versterken en het beheer van een voorziening moeizaam of te duur is, dan ligt de keuze voor monofunctionaliteit voor de hand. Bijvoorbeeld: peuterspeelzaalwerk en bso lenen zich samen met het onderwijs tot multifunctioneel gebruik. Naar aanleiding van de nota "Visie Bibliotheek Teylingen" wordt het multifunctioneel gebruik van bibliotheekgebouwen nader onderzocht.

In schema:

Voordelen	Nadelen
▪ Efficiënter grondgebruik; ▪ Besparing op bouwkosten; ▪ Gemeenschappelijk gebruik van ruimten (hogere bezettingsgraad); ▪ Voordeel effecten in beheer en exploitatie; ▪ Mogelijkheden tot samenwerking tussen verschillende gebruikers worden versterkt.	▪ Conflicterende belangen over het gebruik van gemeenschappelijke ruimten, vooral als gemeente eigenaar van de accommodatie is; ▪ Het beheer vergt goede afspraken tussen de gebruikers en is vaak duurder (conciërge); ▪ Beperkte multifunctionaliteit van ruimten door specifieke inrichtingseisen; ▪ Elkaar moeilijk verdragende bezoekersgroepen; ▪ Gelijktijdig gebruik van naast elkaar gelegen ruimten kan hoge eisen stellen aan geluidsisolering (hogere kosten); ▪ De (sociale) veiligheid vraagt goede afspraken tussen de diverse gebruikersgroepen.

- Investeren in voorzieningen met een breed samenhangend aanbod in multifunctionele voorzieningen kan een meerwaarde hebben.
- De beheersaspecten moeten goed geregeld zijn.
- Monofunctionele voorzieningen zijn gewenst wanneer de aard van de functie en het beheer daartoe aanleiding geven.

1.2.3 Demografische ontwikkelingen

De gemeente Teylingen groeit en vergrijsst. De autonome groei van Teylingen is overigens gering. Volgens de cijfers van het CBS telt Teylingen in 2030 36.603 inwoners. Als wij rekening houden met de woningbouwplannen van de gemeente, groeit de bevolking volgens de Woonvisie in 2030 tot 42.643. Daarbij zal het aantal 75 plussers in Teylingen de komende jaren met ruim 2% toenemen. Tot 2010 neemt ook het aantal jongeren toe, maar daarna neemt dit aantal licht af. (zie ook hoofdstuk 2.2.) Dit betekent dat met name de voorzieningen voor ouderen prioriteit krijgen.

1.3 Afbakening van voorzieningen

De afbakening wordt bepaald door het gewenste bereik van het gebied, beleidsmatige keuzen (zoals een besluit om bepaalde voorzieningen te centraliseren of juist in drie kernen aan te bieden) en de mate van gemeentelijke verantwoordelijkheid. Met behulp van een voorzieningenmatrix bakent de gemeente de verantwoordelijkheid af voor maatschappelijke voorzieningen op regionaal en lokaal niveau en ook in de drie kernen. Op deze manier ontstaat inzicht in de vraag waar welke voorzieningen moeten komen en of de gemeente de situering kan beïnvloeden.

- In het beleid vindt een afbakening plaats van wat op regionaal niveau, lokaal niveau en in de drie kernen noodzakelijk is aan voorzieningen.

Regionaal

Maatschappelijke opvang en verslavingszorg zijn prestatievelden in de WMO. De gemeente heeft hier dus een verantwoordelijkheid. Gelet op de grootte van het lokale draagvlak, de omvang van en het belang voor de gemeente zijn deze voorzieningen regionaal georganiseerd (Leiden en Katwijk).

De gemeente hecht aan diversiteit en goede sportvoorzieningen. De omvang van de gemeente laat niet toe dat alle sportvoorzieningen binnen de gemeentegrenzen mogelijk zijn. Ondanks het feit dat de gemeente een groot belang hecht aan het bevorderen van de buitensport, zal de gemeente bepaalde voorzieningen niet binnen haar eigen grenzen realiseren. Zo voorzien de atletiekbaan in Lisse en de kunstijsbaan in Leiden in een Teylingse behoefte. De beperkte ruimtelijke en financiële middelen evenals het lokale draagvlak ontbreken, waardoor Teylingen deze voorzieningen niet zelf realiseert.

Lokaal

Vanuit het oogpunt van leefbaarheid en gezondheid heeft de gemeente een verantwoordelijkheid voor jongeren-, zorg-, en sportvoorzieningen op lokaal niveau. Teylingen wenst op lokaal niveau ook tennisparken en commerciële sportscholen maar kent hiervoor een minimale verantwoordelijkheid. De gemeente vindt dit een taak van marktpartijen of particulieren waarbij de rol van de gemeente zich beperkt tot een planologische. Dat geldt ook voor verzorgings- en verpleeghuizen. Op de komst daarvan heeft de gemeente nauwelijks invloed.

Kernvraag is hier hoever de gemeentelijke verantwoordelijkheid gaat. Moet iedere wens voor een sportvereniging worden gehonoreerd? Hier spelen ruimtelijke en financiële middelen een rol maar ook "overlapping" en draagvlak. De gemeente kan vijf voetbalverenigingen of één basketbalvereniging op lokaal niveau voldoende vinden. Ondersteuning van nieuwe aanvragen (bijv. een tweede basketbalvereniging) kan daarom

worden afgewezen. Dat geldt ook voor nieuwe sporten met onvoldoende draagvlak (bijv. een cricketvereniging).

Kern

Basisscholen, buitenschoolse opvang, kleinschalige sport- en speelvoorzieningen, een bibliotheekvoorziening en een ontmoetingsruimte voor ouderen zijn voorzieningen die de sociale cohesie en participatie bevorderen. Daarom moeten deze dichtbij de inwoners op kernniveau aanwezig zijn. Niet alleen vanuit het oogpunt van sociale cohesie maar ook vanuit het oogpunt van bereikbaarheid dienen deze voorzieningen op kernniveau aanwezig te zijn.

Voornoemde uitgangspunten worden in schema gebracht in een "Voorzieningenmatrix". Hierin is af te lezen welke voorzieningen Teylingen op welk niveau en in welke mate van belangrijkheid wil realiseren of wil behouden.

Sociaal Cultureel Centrum 't Onderdak in Sassenheim.

De voorzieningenmatrix van Teylingen

Planningsniveau	Regio			Schouwburg	Museum nationaal	Muziekschool	Bioscoop
		Maatschappelijke opvang voorziening	Drugs-hulpverlening		Atletiekbaan		Leisure centrum
						Overdekte schaatsbaan	
	Lokaal	Centrum Jeugd en Gezin	Cultureel Centrum	Zwembad	Verzorgings huis	Galerie	
		Jongerencentrum	Podiumzaal	Scouting accommodatie	Speciaal onderwijs	Tennispark	Commerciële sportschool
		Zorgloket	Sporthal (Binnensport)		Voortgezet Onderwijs	Golfbaan	Winkelcentrum
	Kern	Basisschool	Buitensport	Bijzondere woonvormen	Zorgsteun-punt	Huisarts-praktijk	Kerk
		Peuterspeelzaal	Gymzaal		Kinder-dagverblijf	Oudheids kamers	
		Ontmoetingscentrum ouderen					
		Bibliotheek-voorziening	BSO			Apotheek	Buurtsuper
		Trapveld/speelruimte					
	Verantwoordelijk- heid gemeente	Maximaal	Minimaal				

Toelichting op de Voorzieningenmatrix

De Voorzieningenmatrix is de vertaling van het hiervoor geschetste beleid over de afbakening. De grootte van de gemeente, het vastgestelde beleid en de mate van gemeentelijke verantwoordelijkheid zijn hiervoor bepalend.

In de Voorzieningenmatrix staat duidelijk opgenomen waar welke voorzieningen moeten komen (lokaal of in de kern) en of de gemeente de situering wil beïnvloeden. Als wordt gekozen per kern houdt dit in dat minimaal in twee kernen de voorziening aanwezig moet zijn.

Met behulp van de Voorzieningenmatrix wordt geïnventariseerd welke maatschappelijke voorzieningen worden meegenomen in het voorzieningenbeleid. Het vaststellen van deze Voorzieningenmatrix is dus heel essentieel. De gemeente legt vast waar haar verantwoordelijkheid ligt en op welk planningsniveau de voorziening komt. De basis van de Voorzieningenmatrix is het maatschappelijke ondersteuningsbeleid (het nieuwe welzijnsbeleid) van de gemeente.

De consequenties van de Voorzieningenmatrix zijn ook helder. Hoe meer verantwoordelijkheid, des te groter de gemeentelijke bemoeienis bij de realisering van de voorzieningen.

Maar ook hier geldt weer een verfijning. De gemeente acht zich vanuit sociaal en gezondheidsperspectief verantwoordelijk voor de realisering van buiten- en binnensportvoorzieningen. Altijd en tegen elke prijs? Het antwoord op deze vraag is ontkennend. Bij het maken van afwegingen speelt het vastgestelde beleid een uiterst belangrijke rol maar er zijn grenzen. Deze grenzen worden bepaald door de aanwezigheid van ruimten, de aanwezigheid van al bestaande voorzieningen, het draagvlak en last but not least, de aanwezigheid van financiële middelen.

Een aanvraag voor een cricketvoorziening zal, hoewel het hier wel degelijk gaat om een buitensportvoorziening, worden afgewezen. Er is geen ruimte voor de aanleg van een dergelijke voorziening en er zijn wellicht ook twijfels over het draagvlak. Maar ook een zesde voetbalvereniging (overlapping, want er zijn er al vijf) kan een reden zijn om een voorziening niet te realiseren.

Tot slot wordt ingegaan op het verschil tussen de verantwoordelijkheid van de gemeente ten aanzien van Bijzondere Woonvormen en het Zorgsteunpunt. Het gaat om mensen die wel zelfstandig willen wonen maar hiertoe niet in staat zijn zonder hulp/begeleiding in de buurt. Op korte afstand van de woningen moet dan een Zorgsteunpunt worden ingericht. Het Zorgsteunpunt is een verantwoordelijkheid van de Zorgaanbieders.

Afstemmen op gemeentelijke ambities

Zeker binnen de aspiraties zoals die in het collegebeleidsprogramma en de programmabegroting 2009–2012 staan, is het van belang bij het realiseren van voorzieningen hier rekening mee te houden. Een van de doelen van het nieuwe welzijnsbeleid is het vergroten van maatschappelijke participatie door deelname aan sociaal-culturele activiteiten. Dit wordt bereikt door het versterken van de sociale cohesie in de kernen. De gemeente ziet daarbij voor zichzelf een ondersteunende rol die verder gaat dan alleen financieel ondersteunen.

1.4 Beleid Beheer en Tarieven

In deze nota bepaalt de gemeente ook het beleidskader voor het beheer en de tarieven.

1. De gemeente kiest primair niet voor het eigenaarschap van maatschappelijke voorzieningen. Alleen als derden niet bereid zijn een voorziening te ontwikkelen, realiseert de gemeente zelf de voorziening maar beheert en exploiteert deze niet zelf.

Eigendom is een zakelijk recht. De eigenaar bepaalt wat er met het eigendom gebeurt. Als een voorziening geen gemeentelijk eigendom is, dan is de invloed van de gemeente op het gebruik minder. De gemeente is geen belegger die bezit van vastgoed tot haar kerntaken rekent. Aan de andere kant heeft de markt geen belang in vastgoed dat weinig opbrengt. Daarom zijn accommodaties voor maatschappelijke ondersteuningsactiviteiten, of het nu gaat om sportvelden, peuterspeelzalen of ouderenontmoetingscentra, niet interessant voor commerciële marktpartijen. Dit soort voorzieningen is niet winstgevend te exploiteren.

De gemeente hoeft niet per se eigenaar van deze voorzieningen te zijn. In sommige gevallen kan ook een non-profitorganisatie zoals een woningcorporatie een maatschappelijke voorziening in eigendom hebben en die beheren en exploiteren. Een voorbeeld hiervan is het gebouw Amadeus in de kern Voorhout waar naast huur- en koopappartementen ook een peuterspeelzaal, schoollokalen en een buitenschoolse opvang zijn gerealiseerd.

Een woningcorporatie is een goede organisatie om in maatschappelijke voorzieningen te investeren. In het Besluit Beheer Sociale Huursector (BBSH) staan zes verantwoordingsvelden voor een woningcorporatie. Een daarvan, de leefbaarheid, is ook een van de kernen van het gemeentelijke beleid.

Woningcorporaties zijn niet verplicht maatschappelijke voorzieningen te financieren maar vanuit een maatschappelijk oogpunt zijn zij veelal bereid hierin onrendabel te investeren. Vanuit het belang en behoud van de waarde van het eigen vastgoed moet een woningcorporatie investeringen in maatschappelijke voorzieningen wel beargumenteren. Verder moet het vastgoed eigendom zijn van de corporatie en zijn afspraken met de gemeente over de huur en het beheer noodzakelijk. Een woningcorporatie mag zich niet beperken tot louter de financiering van een voorziening omdat het verboden is dat zij een bancaire rol speelt.

Wanneer kiest een gemeente voor eigendom en wanneer voor het realiseren van een voorziening door een woningcorporatie?

De voordelen van het betrekken van woningcorporaties bij het ontwikkelen en beheren van voorzieningen liggen op het financiële, beheersmatige en inhoudelijke vlak. Woningcorporaties hanteren ruimere rendementsbegrippen. Dit kan betekenen dat de kwaliteit van de investering vaak hoog is zonder dat de bijdrage van de gemeente wordt verhoogd. Bovendien hebben woningcorporaties, meer dan gemeenten, ervaring in het doelmatig beheren van vastgoed. Een ander voordeel is dat de voorziening mogelijk is in te passen in bestaande woningbouwplannen van een corporatie. De gemeente hoeft dan geen geschikte ruimte te zoeken.

De nadelen van een door een woningcorporatie gerealiseerde en beheerde maatschappelijke voorziening zijn ook evident. De gemeente is geen eigenaar en heeft daardoor geen zeggenschap over de huurprijzen en het aantrekken van huurders. Het mag niet gebeuren dat een woningcorporatie uit rendementsoverweging ook commerciële huurders toelaat waardoor er geen plaats meer is voor de door de gemeente gewenste en gesubsidieerde activiteiten. Hierover moeten duidelijke afspraken worden gemaakt.

Een ander nadeel is dat een woningcorporatie niet in alle maatschappelijke voorzieningen is geïnteresseerd. Een voorziening die is in te passen in woningbouwplannen is aantrekkelijker dan een losse sporthal of jongerencentrum.

Voordelen	Nadelen
▪ Gemeente hoeft zelf niet te investeren. ▪ Gemeente is geen eigenaar en heeft geen onderhoudskosten. ▪ Het beheer is geregeld; ▪ Gemeente hoeft de verhuur niet te regelen. ▪ Voorziening kan worden ingepast in woningbouwplannen. ▪ Ervaring en deskundigheid in het ontwikkelen van vastgoed.	▪ Gemeente heeft minder grip op welke huurders in de voorziening komen. ▪ Niet alle voorzieningen zijn interessant voor een woningcorporatie. ▪ Geen zeggenschap over de huurprijzen; de gemeente moet de huurders gaan subsidiëren. ▪ Het gebruik moet schriftelijk worden vastgelegd, dit vergt tijd.

De nadelen voor een gemeente zijn minder groot bij de ontwikkeling van een gezondheidscentra. Daar kan een maatschap van gebruikers (artsen, fysiotherapeuten, apothekers) investeren in de realisatie van een dergelijk pand. De gemeente bemoeit zich hier zijdelings mee (locatiekeuze, bestemmingsplan en eventuele onderbrenging van gesubsidieerde voorzieningen zoals een Consultatiebureau). Een andere uitzondering zijn de accommodaties met een beperkte functionaliteit zoals een pottenbakruimte en kleedkamers van buitensportverenigingen.

De gemeente kiest niet primair voor het eigenaarschap van voorzieningen. Pas als maatschappelijke organisaties (woningcorporatie) niet bereid zijn de voorziening te realiseren, zal de gemeente deze zelf ontwikkelen.

- De gemeente kiest primair niet voor het eigenaarschap van voorzieningen, met uitzondering van onderwijsvoorzieningen.

Voor het beheer van gemeentelijke accommodaties zijn er diverse varianten:

- Gemeente doet alles in eigen beheer en stelt beheerders aan (zie Het Trefpunt).
- Gemeente voert zelf het groot onderhoud uit en laat het beheer en klein onderhoud over aan de huurders (jongerencentra).
- Het onderhoud en beheer worden op afstand gezet (stichting Wasbeek en stichting 't Onderdak).

De gemeente staat op het standpunt dat het beheren en exploiteren van maatschappelijke accommodaties geen taak van haar is. Dat geldt zowel voor sporthallen (stichting Wasbeek) als voor podiumzalen (stichting 't Onderdak). Zelfs bij sportvelden wordt contractueel het onderhoud geregeld met de gebruikers, al blijft de gemeente eigenaar van de sportparken. Daarom kiest de gemeente voor het laten beheren en exploiteren van gemeentelijke voorzieningen door derden.

- De gemeente kiest voor het op afstand zetten van het beheer en exploitatie van gemeentelijke voorzieningen.

2. Investerings in accommodaties worden in principe alleen gedaan in gemeentelijke accommodaties.

Dat lijkt logisch, maar via de subsidieregels kan een buitensportvereniging of scoutingorganisatie subsidie krijgen voor investeringen in gebouwen van derden. In de subsidieverordening is in artikel 4, lid 4d bepaald dat organisaties in aanmerking kunnen komen voor een investeringssubsidie. Dat is een subsidie voor verbouw of nieuwbouw of een eerste inrichting van een accommodatie. Het gaat hier om accommodaties die eigendom zijn van organisaties die activiteiten uitvoeren die passen in het gemeentelijk beleid. In de praktijk komt dit neer op kleedkamers van buitensportverenigingen en scoutingaccommodaties.

Soms kan een gemeente mede-investeerder zijn in accommodaties omdat het maatschappelijk belang dit noodzakelijk maakt. Te denken valt hierbij aan een accommodatie voor kinderopvang. Bij onderwijsgebouwen investeert de gemeente op grond van de onderwijswetgeving. De gebouwen worden in eigendom overgedragen aan de schoolbesturen. Als het gebouw aan de onderwijsfunctie wordt onttrokken, vervalt het eigendom van het gebouw weer aan de gemeente. Met multifunctionele schoolgebouwen blijft het eigendom vaak bij de gemeente en worden aparte afspraken met de schoolbesturen gemaakt over de exploitatie en het onderhoud.

3. Het groot onderhoud van gemeentelijke accommodaties blijft in gemeentelijke handen.

Dit is min of meer een uitvloeisel van het onder 1 gestelde. Ook voor de sportvelden geldt dat het groot onderhoud voor de gemeente is en het klein onderhoud voor de gebruiker. Contractueel kan worden vastgelegd welk onderhoud voor de gemeente en wat voor de beheerder is (zie bijv. stichting 't Onderdak, stichting Wasbeek en stichting Openbare Bibliotheek Bollenstreek).

4. De tarifiering van de accommodaties wordt gerelateerd aan de WOZ-waarde van de voorziening.

In Teylingen is geen eenduidig beleid ten aanzien van tarifiering. In de voormalige gemeente Voorhout was een huur van 100% kapitaalslasten het uitgangspunt. De subsidiëring van activiteiten moest er voor zorgen dat de voorziening ook bereikbaar was voor welzijnsorganisaties. Deze regel was niet van toepassing voor sporthallen. In de voormalige gemeente Sassenheim was juist een sociaal aanvaardbare huur het uitgangspunt. Zo betaalt de Volksuniversiteit Teylingen voor het pand De Kastanjehof (570 m²) een huur van € 5.223,- per jaar. Dat is nog geen € 10,- per m². In Herenstaete betaalt dezelfde organisatie een huurprijs van € 75,- per m² (de gemeente huurt deze ruimte overigens voor € 140,- per m²). Ook de huurprijzen van ruimten in de twee multifunctionele centra ('t Onderdak en Het Trefpunt) in Teylingen lopen zeer sterk uiteen.

Niet alleen is er een onrechtvaardig verschil in huurprijs binnen Teylingen ontstaan, maar ook is het voor de gemeenteraad niet duidelijk wat de totale kosten zijn en in hoeverre deze kosten worden doorberekend in de tarieven. Harmonisatie van de tarieven is daarom noodzakelijk. Een goed uitgangspunt voor deze harmonisatie is de WOZ-waarde van de accommodatie. Door de WOZ-waarde als basis te gebruiken worden de kostprijs en de functie van het pand aan elkaar gekoppeld. Daardoor is er geen sprake meer van grote verschillen in huurprijzen voor gelijkwaardige voorzieningen.

Maatschappelijke organisaties kunnen subsidie ontvangen voor het huren van ruimten in maatschappelijke voorzieningen.

Ieder jaar wordt de huur bijgesteld aan de hand van de geldende huurstijging. Wij zijn geen voorstander van het ieder jaar aanpassen aan de WOZ-waarde omdat dit te grote schommelingen in de huur met zich meebrengt. Daarom wordt voorgesteld om de huur ieder jaar te verhogen met de geldende huurstijgingindex.

Dit is een voor Teylingen nieuw uitgangspunt dat bij de implementatie van de Voorzieningennota nog apart in een tarievennota wordt uitgewerkt. De gemeente streeft er naar om binnen 2 jaar de huurcontracten aan te passen.

- De tarieven van accommodaties binnen Teylingen moeten geharmoniseerd worden. Daarbij wordt de WOZ-waarde van de voorziening het uitgangspunt.

1.5 Conclusie

De vraag of de gemeente moet inspelen op verzoeken tot uitbreiding van de accommodaties vanwege groei of nieuwe trends, wordt bepaald door het gemeentelijke beleid en ambities. Factoren als vergrijzing en groei van de bevolking zijn vanzelfsprekend ook relevant. Maar het voornaamste is wel het te voeren voorzieningenbeleid van de gemeente dat parallel moet lopen met het welzijnsbeleid. Dit zijn de bepalende punten voor het wel of niet ondersteunen van een voorziening. De te ontwikkelen voorziening moet voldoen aan de doelstellingen van het welzijnsbeleid. Maar ook heeft het voorzieningenbeleid een eigen authenticiteit die niet is terug te brengen tot het welzijnsbeleid. Vragen als wie gaat ontwikkelen, wie gaat beheren en wie bepaalt de huurprijs zijn kernen van het voorzieningenbeleid.

De gemeente kiest niet primair voor het eigenaarschap. Het laten ontwikkelen en beheren door een woningcorporatie heeft de voorkeur. Slechts in gevallen dat een woningcorporatie niet geïnteresseerd is (aanleg kunstgrasvelden of bouw van een sporthal) neemt de gemeente het eigenaarschap op zich. Ook bij gemeentelijk eigenaarschap geldt dat beheer en exploitatie niet door de gemeente zelf worden uitgevoerd, maar bij voorkeur worden uitbesteed.

Als Teylingen het beleid uitvoert zoals bepaald in de verschillende beleidsnotities, is op korte en lange termijn sprake van een kwantitatief en kwalitatief adequaat voorzieningenniveau voor een gemeente met ruim 41.000 inwoners met een eenduidige beheersstructuur en een verantwoorde tarifiering.

Het Trefpunt in Warmond. Van groot belang voor kunst en cultuur.

Hoofdstuk 2. Trends en voorzieningen

2.1 Inleiding

Door een aantal ontwikkelingen en veranderde opvattingen wijzigt de samenstelling van de bevolking gestaag. Zo leidt de individualisering in de samenleving tot een stijging van het aantal eenpersoonshuishoudens. Dat zal niet alleen zijn weerslag hebben op de woningbouw maar ook op voorzieningen. Een ander gevolg van de individualisering is het teruglopende aantal geboorten met als resultaat een relatief sterke vergrijzing. De overheid heeft met de WMO op de sterke individualisering gereageerd: meer verantwoordelijkheid voor elkaar en meer maatschappelijke participatie.

2.2 Demografische trends

Demografische trends en prognoses spelen een grote rol bij het vaststellen van het voorzieningenniveau.

Teylingen telt per 2008 35.309 inwoners. Daarvan woont circa 14% in Warmond terwijl in de kernen Voorhout en Sassenheim beide 43% woont. De kern Voorhout is een bouwlocatie. Dat betekent dat deze kern een opvangfunctie heeft voor woningzoekenden uit de regio. Het aantal inwoners van Teylingen zal dan ook vooral in de kern Voorhout stijgen.

De drie onderstaande tabellen geven inzicht in de groei en leeftijdsopbouw van de inwoners van Teylingen en de verschillen ten opzichte van de provincie Zuid-Holland en Nederland.

Tabel 1 Bevolkingsgroei

	2008	2009	2010	2011	2012	2013 e.v.
Per 1 januari	35.309	35.662	36.244	37.052	37.723	38.248
toename	353	582	890	671	525	4.395
Per 31 december	35.662	36.244	37.052	37.723	38.248	42.643

* Cijfers woningproductie en woningbouw 2000-2030

Tabel 2 Aantal jongeren 0-17 jaar

	Teylingen	Zuid-Holland Noord	Zuid-Holland
Jaar	Absoluut/Percentage	Absoluut/percentage	Absoluut/percentage
2008	8.695/24,6	83.916/21,5	744.894/21,5
2010	8.538/23,5	81.268/20,8	750.283/21,3
2015	8.384/22,5	80.362/19,8	743.936/20,6
2020	8.172/21,3	81.236/19,4	738.746/20,0

* Cijfers regionaal Informatiesysteem Samenleving 2006

Tabel 3 Demografische druk

	Teylingen	Zuid-Holland	Nederland
Druk per 100 personen van 20-64 jaar	71,2	62,5	62,9
Groene druk (19 jaar of jonger)	47,0	39,5	39,6
Grijze druk (65 jaar of ouder)	24,2	22,9	21,2

* Cijfers Gemeente op Maat 2006

Deze cijfers laten zien dat de bevolking van Teylingen licht groeit tot aan 2013. In de jaren daarna is een forse stijging te zien in verband met de oplevering van nieuwe woonwijken in Voorhout. Wat verder opvalt, is dat ook Teylingen te maken krijgt met een sterke stijging van het aantal ouderen. Het aantal 75 plussers neemt de komende jaren toe met een gemiddelde van 2% per jaar.

Als de jongeren van 0 tot 17 jaar gezien (zie tabel) in ogenschouw worden genomen en die cijfers worden vergeleken met de regio en de provincie dan valt het volgende op. Het aandeel van de jongeren gaat op de middellange termijn relatief sterk dalen in Teylingen, maar vergeleken met de regio en de provincie houdt Teylingen een hoog percentage jongeren. Zo daalt het percentage jongeren van 0-17 jaar in de regio van 21,5 naar 19,4 maar in Teylingen daalt het van 24,6 naar 21,3 in 2020.

De demografische druk geeft de verhouding weer van de som van het aantal personen van 0 tot 20 jaar en 65 jaar en ouder tot de potentieel productieve leeftijdsgroep van 20 tot 65 jaar. Op 1 januari 2006 lag deze verhouding op 62,9%. De demografische druk is de som van de groene en de grijze druk. Opvallend bij de cijfers uit tabel 3 is dat zowel de groene als grijze druk hoger zijn dan in de rest van Zuid-Holland en Nederland. Vooral de groene druk is hoger wat vooral komt door de vestiging van jonge gezinnen met kinderen in de kern Voorhout. Het percentage jongeren in de leeftijd van 5-15 jaar is landelijk 6,1% maar in Teylingen 7%. Overigens voorziet CBS dat de groene druk in Teylingen zal dalen naar 42,1 in 2015. De grijze druk echter zal stijgen van 24,2 naar 27,7 in 2015.

Tabel 4 Trend in huishoudens

	Teylingen	Zuid-Holland	Nederland
Aantal particuliere huishoudens	13.408	1.552.559	7.146088
Eenpersoonshuishoudens in %	25,6	37,6	35,0
Huishoudens zonder kinderen in %	30,9	27,9	29,6
Huishoudens met kinderen in %	43,5	34,5	35,4
Gemiddelde grootte huishoudens	2,54	2,20	2,26

* Cijfers Gemeente op Maat 2006

Een trend in Nederland is dat het aantal huishoudens blijft groeien. Dit gegeven komt voor een groot deel door de groei van één- en tweepersoonshuishoudens. Uit bovenstaande tabel blijkt dat Teylingen vooral een hoger aantal huishoudens met kinderen heeft dan het landelijke gemiddelde. Opvallend is ook dat landelijk het aantal éénpersoonshuishoudens stijgt maar dat Teylingen bijna 10% onder het landelijke percentage ligt. Dat heeft wellicht te maken met de huizenprijzen die voor een enkel inkomen te hoog liggen.

Verder neemt in Teylingen het aantal huishoudens met een hoger inkomen sterk toe, voornamelijk in de kern Voorhout. Dit heeft ook te maken met het relatief dure aanbod van woningen. De grootte van de huishoudens is ook opvallend in Teylingen: 2,54. In Groningen is die het kleinst: 1,71 en in Urk het grootst: 3,00.

2.3 Woningbouw trends

Teylingen streeft voor de komende tijd naar de bouw van:

- 300 woningen in het jaar 2009
- 818 woningen in de periode 2010-2014
- 800 woningen in de periode 2015-2019 (Hooghkamer in Voorhout)
- 900 woningen in de periode 2020-2029 (Nieuw Boekhorst in Voorhout)

Bij deze woningbouwprognoses zijn als uitgangspunten gehanteerd dat 30% van de woningbouw sociaal moet zijn (op uitbreidingslocaties zelfs 35%) en dat minimaal driekamerwoningen van 74 m² worden gebouwd (Woonvisie Teylingen 2008-2020). Als de geplande 2.818 woningen daadwerkelijk worden gebouwd zal Teylingen na 2029 circa 42.000 inwoners tellen.

2.4 Uitkeringen

Tabel 5

	Teylingen	Zuid-Holland Noord	Zuid-Holland
Uitkeringen per 1000 inw.			
Bijstandsuitkeringen	4,3	12,7	28,9
WAO uitkeringen	26,1	32,6	34,9
WW uitkeringen	10,7	12,0	16,1
Wajong uitkeringen	5,4	8,6	7,1

* Cijfers regionaal Informatiesysteem Samenleving 2006

Uit de tabel blijkt dat Teylingen een sociaal sterke gemeente is met relatief zeer weinig uitkeringen. Zelfs in de regio Zuid-Holland Noord schiet Teylingen er gunstig uit. Wel blijkt uit recente cijfers van de ISD Duin- en Bollenstreek dat een stijging van bijstandsuitkering in 2009 verwacht wordt. Dat is overigens een landelijke trend.

De werkloosheid in Teylingen is laag (642 in 2007). Het percentage jeugdwerkloosheid is ook laag, 0,9% tegen 1,4% in Zuid-Holland Noord en 3,2% voor de provincie.

Inwoners van sociaal sterke gemeenten leveren eerder een eigen bijdrage aan het voorzieningenpeil (tennisparken, theaters en commerciële sportscholen) dan die in sociaal zwakkere gemeenten.

2.5 Jeugdtrends

Door de komst van de WMO zijn de accenten in het jeugd- en jongerenbeleid anders komen te liggen. De functies ontmoeting en recreatie, voorheen kernbegrippen in het jongerenwerk, zijn vervangen door preventie en actieve participatie. Deze wijziging is opgenomen in de jeugd- en jongerennota "(Op)groeien in Teylingen".

Het accent van de lokale bemoeienis ligt vooral op het preventieve jeugdbeleid. Door het treffen van maatregelen wordt getracht te voorkomen dat er problemen ontstaan of escaleren. Het is een taak van de gemeente om ouders preventiegericht te ondersteunen. Met een groot deel van de jeugd gaat het echter goed. Waar het niet goed gaat betreft het de voortijdige schooluitval, vandalistisch gedrag, overmatig alcohol- en/of drugsgebruik, toenemende schuldenlast en niet geaccepteerd gedrag (afnemend gezag ouders).

De gemeente heeft ook een taak in de integrale uitvoering van de jeugdgezondheidszorg.

Het Centrum voor Jeugd en Gezin gaat vanaf 2012 een grote rol spelen. Zo wordt nagestreefd dat behalve het Consultatiebureau, het Opvoed Advies Punt, de Schoolarts ook andere jeugd(hulp)instanties gaan samenwerken: alle deskundigheid rond de jeugd onder één dak. Een trend in Nederland is dat jongeren moeten mee kunnen praten over hun voorzieningen. Het aanbod moet aansluiten bij de vraag van jongeren. Jongerenparticipatie is hiervoor het kernbegrip.

2.6 Sporttrends

Het sociaal maatschappelijke belang van sport wordt meer en meer onderkend. Sport draagt niet alleen bij aan een lichamelijke gezondheid maar ook aan het leren van sociale vaardigheden.

Wat trends betreft wordt het volgende waargenomen:

- sport wordt als belangrijk middel, naast verantwoorde voeding, beschouwd om overgewicht bij vooral jongeren tegen te gaan;
- sport wordt ingezet om ouderen meer te laten bewegen (Taskforce 50+);
- de sportdeelname is aan het wijzigen. Vooral individuele sporten en fitness zijn in opkomst. Het gevolg is dat het aantal mensen dat lid is van een sportvereniging landelijk daalt;
- burgers voelen zich meer klant dan lid van verenigingen en stellen hogere eisen aan de kwaliteit van voorzieningen;
- het beheer en onderhoud (niet het eigendom) van sportaccommodaties privatiseren. Dat vindt

- ook in Teylingen plaats;
- in Teylingen is een sterke groei te zien van vooral de hockey- en korfbalsport maar ook de voetbalsport groeit nog gestaag. Dat heeft gevolgen voor het aanbod van voorzieningen.

2.7 Trends in Kunst en Cultuur

In Teylingen wordt gewerkt aan het opstellen van een Kunst- en Cultuurnota. De gemeente wil een actief kunst- en cultuurbeleid gaan voeren. De ontwikkeling van Warmond tot kunst- en cultuurdorp en de ontwikkeling van een actieve participatie in culturele activiteiten staan hierin centraal. Er is een trend waarneembaar dat zowel actieve als passieve cultuurparticipatie stagneert. Daarom wil Teylingen het theaterbezoek bevorderen. De rol van de gemeente hierin is louter ondersteunend; de gemeente programmeert niet meer zelf. Zo verzorgen sinds kort vrijwilligers de programmering van Het Trefpunt.

Een kunst- en cultuurbeleid vraagt ook culturele voorzieningen. Met twee podiumzalen is Teylingen rijk bedeed maar de huisvesting van cultuurverenigingen in de kern Voorhout baart zorgen.

De vernieuwing van het Openbaar Bibliotheekwerk, zoals in 2005 door de bollenstreekgemeenten neergelegd in de nota "Beleef de nieuwe bibliotheek" moet worden doorgezet. Teylingen streeft naar optimalisering van de basisbibliotheek. Deze heeft een aantal kernfuncties op het terrein van informatie, educatie, cultuur en ontmoeting. Juist in het kader van de bevordering van de sociale cohesie kan de bibliotheek als ontmoetingscentrum een waardevolle bijdrage leveren. Dit heeft zijn neerslag op de bibliotheek als een voorziening die de leefbaarheid bevordert.

In de nota "Visie Bibliotheek Teylingen" zijn deze kernfuncties als uitgangspunt voor vernieuwing opgenomen. Voor de voorzieningnota is van belang dat voor de korte termijn bepaald is dat de servicebibliotheken in Voorhout en Sassenheim blijven bestaan. In Warmond wordt ingezet op een servicepunt.

2.8 Trends in de Zorg

De demografische trend van vergrijzing maakt het voorzieningenpeil op het terrein van de zorg van groot belang. De volgende trends zijn van invloed op de voorzieningen in Teylingen:

- de toenemende wens van ouderen om steeds langer zelfstandig te wonen en daar zorg te krijgen;
- de vermaatschappelijking van de zorg. Mensen met een beperking moeten in "gewone" wijken kunnen wonen waar een zorgaanbod is voor alle inwoners van de wijk. Dit worden woonzorgzones genoemd. Dit vraagt wel een integraal aanbod vanuit één punt.
- ouderen maar ook mensen met een psychische stoornis die zelfstandig wonen willen graag ontmoetingspunten hebben, het liefst zo dicht mogelijk bij de woning;
- de extramuralisering zet door; cliënten verlaten de inrichtingen en komen weer in gewone woonwijken te wonen. Zij willen meedoen aan het gewone maatschappelijke leven.

Wat het lokaal gezondheidsbeleid betreft wordt met name aandacht gegeven aan meer bewegen en het voorkomen van obesitas en overmatig alcoholgebruik vooral door jongeren.

In Nederland is sprake van een toenemend tekort aan huisartsen. Dat heeft te maken met de verminderde belangstelling voor dit beroep. De gemeenten proberen in de voorwaarden-scheppende sfeer in te spelen op deze trend door medewerking te verlenen aan het realiseren van gezondheidscentra.

2.9 Trends in kinderopvang en peuterspeelzaalwerk

Door een aantal beleidsmatige ontwikkelingen heeft de gemeente op het terrein van de kinderdagopvang en buitenschoolse opvang een beperkte rol gekregen. Dat heeft alles te maken met de Wet Kinderopvang (2005) waardoor kinderopvangorganisaties marktconform moeten werken. Zij bepalen zelf of er in een gemeente behoefte is aan kinderopvang. Het peuterspeelzaalwerk viel tot 2007 onder de Welzijnswet, deze wet is door de komst van de WMO ingetrokken. Het is een geheel autonome gemeentelijke taak. Basisscholen moeten verplicht

buitenschoolse opvang aanbieden. Dat kan door het schoolbestuur zelf of door uitbesteding. De volgende trends zijn van belang voor het voorzieningenpeil:

- door toenemende arbeidsparticipatie van vrouwen is er in toenemende mate behoefte aan kinderdagopvang en buitenschoolse opvang. Ook in Teylingen wordt dit gevoeld;
- mede door het bovenstaande neemt het aantal peuters dat de peuterspeelzalen bezoekt af. De overheid heeft hierop gereageerd door het samengaan van peuterspeelzaalwerk en kinderopvang vanaf 2012 te bevorderen.

2.10 Onderwijstrends

Het beeld van de onderwijsvoorzieningen in Teylingen zijn als volgt.

Tabel 6

Schooljaar 2006-2007	Totaal	Waarvan op scholen in Teylingen
Aantal scholen PO	14	-
Aantal scholen VO	2	-
Aantal leerlingen BO	3.740	3.748
Aantal leerlingen VO	2.430	1.872
Aantal studenten HBO	660	-
Aantal studenten WO	310	-

* Cijfers regionaal Informatiesysteem Samenleving 2006

* VSO/ZMOK school vanaf schooljaar 2007/2008 in Teylingen

Door een aantal beleidsmatige ontwikkelingen heeft de gemeente een regierol of ondersteunende rol gekregen op het terrein van onderwijs.

Genoemd kunnen worden:

- de huisvesting van scholen, inclusief de financiële consequenties (1997)
- aanbieden van voorschoolse educatie (2002);
- de buitenschoolse opvang (2007 motie Van Aartsen/Bos);
- aanbieden van passend onderwijs; dit is de ontwikkeling die het voor elke leerling mogelijk gaat maken optimaal gebruik te maken van de onderwijsvoorzieningen en alle ondersteuning die daarbij geboden kan worden (2011).

Hierdoor zijn de volgende trends waar te nemen:

- steeds meer samenwerking tussen scholen en organisaties voor buitenschoolse opvang;
- in het kader van vroegsignalering en doorgaande lijn steeds meer inhoudelijke aansluiting tussen kinderdagopvang/peuterspeelzaalwerk en primair onderwijs en tussen primair onderwijs en voortgezet onderwijs;
- het gemeentelijke beleid is in toenemende mate gericht op leerlingen die speciale zorg nodig hebben.

De ontwikkeling van het kind noodzaakt ertoe dat onderwijs, kinderopvang, peuterspeelzaalwerk en buitenschoolse opvang met elkaar samenwerken. Sport en cultuur zijn hierbij ook relevant (combinatiefuncties). Dat betekent een inzet van Teylingen op het brede school concept.

Gebouw Amadeus in Voorhout; voorbeeld van samenwerking tussen gemeente en woningcorporatie.

2.11 Samenvatting

Voor het realiseren van voorzieningen is het nodig te beschikken over demografische gegevens, op de hoogte te zijn van trends en ontwikkelingen in de samenleving en een visie op het maatschappelijke gebeuren te hebben. In Teylingen is dit allemaal aanwezig zodat een inzicht in de te realiseren voorzieningen mogelijk is.

Teylingen is een gemeente die niet ontkomt aan een toenemende grijze en groene druk, een toename van het aantal een- en tweepersoonshuishoudens, weinig mensen met een uitkering en relatief veel hoge inkomens. Teylingen zal groeien naar ruim 42.600 inwoners in 2030.

Teylingen richt zich op een verhoging van de leefbaarheid en sociale cohesie door middel van actieve participatie van burgers. Zo blijft Teylingen een fijne plek om te wonen.

Uitgaande van het geschetste beleid en het eerste hoofdstuk wordt de conclusie getrokken dat het accent in het voorzieningenbeleid zal liggen op voorzieningen voor ouderen, voorzieningen op wijkniveau (leefbaarheid), onderwijsvoorzieningen en sportvoorzieningen.

Hoofdstuk 3 De voorzieningen

3.1 Inleiding

In dit hoofdstuk worden de vraagzijde (via de enquêtes), de beschreven ontwikkelingen en trends en de beleidsontwikkelingen (WMO) samengebracht in een visie op voorzieningen.

- Is het aanbod van maatschappelijke voorzieningen voldoende afgestemd op de toekomstige ontwikkelingen en de gemeentelijke beleidsambities?

Daarbij worden de volgende vragen gesteld:

1. Welke maatschappelijke en demografische ontwikkelingen vragen de meeste aandacht?
2. Wat zijn de belangrijkste beleidsambities voor de gemeente en welke maatschappelijke voorzieningen spelen hierin een rol?
3. Welke maatschappelijke partners zijn voor de gemeente belangrijk? Onder welke voorwaarden zouden die partners aan het ontwikkelingsproces willen deelnemen?
4. Waar liggen de grootste knelpunten in het voorzieningenaanbod?
5. Welke bestaande voorzieningen en ruimtelijk-fysieke ontwikkelingen bieden goede kansen om de maatschappelijke vraag op te pakken?

3.2 Jeugd & Jongeren

Het welzijnsbeleid van de gemeente is voor jeugd en jongeren gericht op de volgende drie beleidsprogramma's:

Het bevorderen van de leefbaarheid in Teylingen

Het beleid van dit programma is gericht op het bevorderen van een prettige en veilige omgeving met de mogelijkheid om gebruik te (kunnen) maken van zorg, welzijns- en gemakdiensten. Vooral de oude functies "ontmoeting en recreatie" en "cultuur en creativiteit" zitten in dit programma.

De volgende voorzieningen vallen binnen dit programma:

- ontmoetings- en recreatievoorzieningen (podiumzalen)
- kindervakantiewerk voorzieningen
- speeltuinen

Het bevorderen van actieve participatie en sociale cohesie

De gemeente Teylingen stelt dat dit programma gericht is op het bevorderen van:

- deelname aan werk en/of vrijwilligerswerk
- het bevorderen van sociale cohesie tussen diverse leeftijdsgroepen

De oude functies "belangenbehartiging en activering" en "dienstverlening en voorlichting" vallen binnen dit programma.

De volgende jongerenvoorzieningen behoren tot dit programma:

- Informatie en belangenbehartiging (bijv. jeugdbibliotheek)
- Maatschappelijke programma's voor jongeren (lesruimten)

Het regisseren van een preventief jeugdbeleid

Dit programma richt zich op:

- het verstrekken van advies en ondersteuning aan ouders met kinderen en aan beroepskrachten die werkzaam zijn in het peuterspeelzaalwerk, de kinderopvang en het onderwijs.
- het snel onderkennen van problemen bij kinderen en voorkomen dat dit probleem verergert.

Er kan binnen dit programma onderscheid worden gemaakt tussen:

Primaire preventie

Het gaat hier om het direct aanbieden van activiteiten om te voorkomen dat de problemen zich gaan voordoen (Peuterpraat);

Secundaire preventie

Het gaat hier meer om het organiseren van activiteiten voor jongeren waardoor jongeren niet vervallen tot maatschappelijk ongepast gedrag (jongerenopbouwwerk).

De oude functies "Opvang" en "Afstemming en coördinatie" vallen binnen dit programma.

De volgende categorie voorzieningen vallen binnen dit programma:

- peuterspeelzalen
- opvoedingsondersteuning (Centrum voor Jeugd en Gezin)
- ruimten voor preventieve jongerenactiviteiten

Met de Jeugd- en Jongerennota zal vanaf 2009 een belangrijke stap worden gezet in de uitvoering van een integraal op deze categorie gericht beleid. Het centrale begrip wordt "preventie".

Binnen het jeugdbeleid zijn daarom de kernpunten:

1. Een kind groeit op in een veilige omgeving.
2. Ouders zijn verantwoordelijk voor de opvoeding van hun kinderen.
3. De jeugd participeert binnen de samenleving.
4. Het kind staat altijd centraal.

Ook jongeren moeten actief meedoen in de samenleving, bijdragen aan sociale cohesie en er moet worden voorkomen dat jongeren uitvallen. Dat wil niet zeggen dat Teylingen zich alleen gaat richten op probleemjongeren of jongeren die mogelijk een probleem kunnen krijgen. Ook ontmoeting en recreatie dragen bij aan leefbaarheid.

Inventariserend overzicht

Voorziening	Gebruiker(s)	Knelpunten/Wensen
Jongerencentrum @hok	- Stichting Jeugd en Jongerenwerk Voorhout (Ambulant) Jongerenwerk	- Het beheer en exploitatie.
Jongerencentrum Fascinus	- Stichting Jong	- De exploitatie. - Fascinus heeft één ruimte waardoor dubbele programmering niet mogelijk is.
Het Trefpunt	- Jeugdcircus Atleta	- Geen.
Scouting	- Stichting Boerhaave	- Geen.
Scouting	- Stichting Scouting Sassenheim	- Geen.
Scouting	- Vereniging Tjarda/Anaconda - Stichting vakantieweken Warmond (zomers)	- Accommodatie Sassenheim is te klein. Tjarda heeft wachtlijst. - Aanbouw aan blokhut in Warmond. - Geen opslagruimte
Speeltuin	- Speeltuinvereniging DVV	- Grasveld moet gerenoveerd worden.
Speeltuin	- Speeltuinvereniging Bijdorp	- Geen.
Speeltuin	- Speeltuinvereniging Beatrix	- Geheel nieuwe speeltuin met accommodatie
Speeltuin	- Speeltuinvereniging Het Vossenhol	- Geen.

Analyse

Open Jongerenwerk

Het open jongerenwerk in Teylingen heeft geen nieuwe accommodaties nodig.

Het jongerencentrum @hok voldoet aan de moderne eisen van deze tijd, wel is het beheer een vraagstuk. Voor 2009 zijn middelen beschikbaar gesteld om het beheer te professionaliseren. Stichting Jong heeft aangegeven dat Fascinus te weinig ruimtelijke mogelijkheden biedt voor vernieuwing van het aanbod. Uitbreiding van het jongerencentrum Fascinus is niet mogelijk. In de wijk worden geen verkeersaantrekkende nieuwe voorzieningen of uitbreidingen gerealiseerd. Deze toezeggingen zijn in 2008 aan de wijk gedaan. Stichting Jong en stichting Jeugd- en Jongerenwerk Voorhout moeten samenwerking zoeken. Daardoor worden de ruimten efficiënt ingezet en wordt samenwerking bevorderd. Met name de podiumzaal van @hok in Voorhout biedt mogelijkheden.

In Warmond is de stichting Generation door een gebrek aan vrijwilligers en kader niet meer actief. De jongerenruimte in Het Trefpunt staat daardoor praktisch leeg. Stichting Jong gebruikt deze ruimte tijdelijk voor een muziekproject.

Gelet op het geringe aantal jongeren dat de activiteiten van Generation bezocht (gemiddeld 20) en het gebrek aan kader wordt voorgesteld jongeren voor activiteiten naar Sassenheim of Voorhout te verwijzen. De vrijkomende ruimte kan worden verhuurd voor andere functies of activiteiten of gebruikt worden door stichting Jong.

Speeltuinen

Speeltuinvereniging Beatrix heeft moeten wijken voor woningbouw. De vereniging wacht naar hun idee al heel lang op een nieuwe plek maar dat is afhankelijk van het gered komen van de renovatie van de Oranjebuurt.

De oorspronkelijke plannen voor de herstructurering van de Oranjebuurt (september 2005) voorzien in een speeltuin op een andere locatie met een oppervlakte van circa 2.800 m². Voor de verplaatsing van de speeltuin, inclusief verplaatsing van de accommodatie, is in de raming van investeringen die verband houden met de grondexploitatie Zandslootkade, een bedrag van € 367.000,- opgenomen. De peuterspeelzaal Teylingen (voorheen Jip en Janneke) moet ook haar plek in de nieuwe accommodatie terugkrijgen. De peuterspeelzaal werkt inmiddels samen met Trias Kinderopvang voor buitenschoolse opvang. Overleg met betrokkenen loopt.

Scouting

Het clubgebouw van scouting Anaconda op Koudenhoorn is eigendom van de gemeente, de scouting huurt het voor € 1.852,- per jaar. De gemeenteraad (2007) heeft ingestemd met een krediet van € 62.500,- voor de uitbreiding van het clubgebouw. Deze uitbreiding is nog niet gerealiseerd omdat het ledenaantal terug liep.

De waterscoutingvereniging Tjarda uit Sassenheim heeft een eigen gebouw en is door het ledenaantal van 130 in staat dit te onderhouden. De huidige voorziening is in feite te krap. De ontwikkelingen bij beide scoutingverenigingen is voor hen aanleiding geweest een nauwere samenwerking te zoeken. Dit is een goede zaak. Door de samenwerking is een behoorlijke waterscoutingorganisatie met twee accommodaties ontstaan. Bovendien is de voorziening voor Warmond behouden en de uitbreiding zal in 2009 gerealiseerd worden. Daarnaast wordt aan deze voorziening een onderkomen gebouwd voor de zeilvereniging Aan de Balgerij.

3.3 Sport

In het beleid van de gemeente Teylingen is de doelstelling van sport "de bevordering van beweging en sociale participatie". Sport draagt niet alleen bij aan de gezondheid maar ook aan de leefbaarheid en sociale cohesie. Daarom is in het beleid opgenomen dat de gemeente een accent legt op de deelname van jongeren aan sport.

Inventariserend overzicht binnen- en buitensport

Voorziening	Gebruiker(s)	Knelpunten/Wensen
Sportpark Elsgeest	- vv Foreholte - hv Foreholte - mixed hockeyclub Voorhout - Tennisvereniging SVV - Voorhoutse IJclub - Biljartvereniging De Kleine Agnes	- Geen knelpunten. - Toplaag buitenveld moet worden vervangen. - Oefenhal/ballonhal over buitenveld voor vergroting - Capaciteit om tekort aan één speelveld op te lossen. - Door sterke groei tekort aan velden in 2010. - Tekort aan twee banen. - Geen knelpunten. - De voorziening is te klein; aanbouw is gewenst.
Sportpark De Roodemolen	- Vv Ter Leede - RKVV Teylingen	- Renovatie hoofdveld in 2010. Tekort aan voetbal/ trainingsvelden en kleedkameraccommodaties; - Wens is twee kunstgrasvelden. - Wens is een kunstgrasveld.
Complex Akzo Nobel	- VV GWS - tennisvereniging	- Mogelijke verplaatsing GWS is probleem.
Sportpark Overbos	- sv Warmunda - hv Warmunda -Tennisvereniging Overbos	- trainingscapaciteit is gering; - wens voor een kunstgrasveld. - wens voor een jeu de boulesbaan
Sportcomplex TOP	- korfbalvereniging TOP - TOP tennis	- Geen.
Complex The Bassets	- Rugbyclub The Bassets	- Te weinig trainingscapaciteit.
Sporthal De Tulp	- hv Foreholte - bc Bacluvo - mhc Voorhout - zvv Bax - zvv Nuon warmte - BSO De Speelbrug - Algemeen	- Te weinig ruimte; uitbreiding met twee speelvelden is nodig. - Klimaatbeheersing van de kantine van De Tulp is onvoldoende. - tekort aan capaciteit na 2010 - Bouwkundige maatregelen treffen i.v.m. geluidsoverlast.
Sporthal Wasbeek	- Dynamo Sassenheim - Volleybalclub VCS - De Zevensprong - Bridgeclub Sassem Troef - Bridgeclub Wasbeek - Ex-gebruikers Parklaan	- Speelruimte is te klein en de sluitingstijd (24.00 uur) is vaak te vroeg. Behoeft aan zaal met 40 bridgetafels en een cursusruimte. Huur ruimte is te hoog. - Huur ruimte is te hoog.

Sporthal De Korf (vanaf maart 2009)	- Korfbalvereniging T.O.P. - Ex-gebruikers Parklaan en Wasbeek (vanaf 2009)	- Ondanks nieuwe hal toch tekort aan zaaluren.
Sporthal De Geest	- hv Warmunda - Badmintonver. Steeds Vooruit - tv Steeds Vooruit - Volleybalclub Sassenheim	
Sportzaal De Schans	- Basketbalver. Forwodians - Majorette & Twirlvereniging "Inspiration" - TV Oosthout	- Beheer is aandachtspunt. - Tekort aan zaaluren.
Gymzalen Parklaan	- Turnvereniging Return - Volleybalclub VCS - Korfbalvereniging T.O.P. - Tafeltennisvereniging Sassem - Vechtsportvereniging UGSV - Schaatstrainingsgroep Sassenheim	- Tekort opslagruimte. - Door verhuizing naar De Wasbeek krijgt de vereniging te maken met hogere huur en wegvallen consumptieopbrengsten. - Door sloop Gymzalen Parklaan komt de vereniging in problemen. De Wasbeek en de Korf worden als niet geschikt en te duur aangemerkt. - Verhuizing naar nieuwe hal na sloop Parklaanzalen te duur.
Gymzaal Cluster HT	- vv Foreholte - Majorette & Twirlvereniging "Inspiration" - Korfbalvereniging T.O.P.	- In 't algemeen te weinig zaaluren.
Zwembad Wasbeek	- zv Sassenheim - zv De Columbiaan	- Mag geen zwemles geven.
Zwembad KTS	- zv De Columbiaan	
Tennispark STV	- Tennisvereniging STV	- Mogelijkheden voor verplaatsing worden onderzocht.
Tennispark Oosthout	- tv Oosthout	- In 2010 maximale capaciteit bereikt. Op huidige plek geen uitbreiding mogelijk. Is particuliere accommodatie.
Dekkersport	- TV Dekker tennis - Warmonder Bridgeclub	- Particuliere accommodatie.
Golfbaan	- Golfclub Kagerzoom	- Uitbreiding van 9 naar 18 holes
IJsbaan Kagerweide	- Sassenheimse IJsclub	- Terrein verkeert in matige staat van onderhoud. Uitvlakking van het terrein moet opnieuw worden gedaan.
IJsbaan Warmond	- Warmondse IJsclub	

De Ankerplaats	- Biljartsportver. Entree	- Gebruikt ruimte twee dagdelen per week; wenst speelruimte voor alle ouderen op meer dagdelen.
De Speleweij	- Schaakvereniging De Vrijpionnen	- Ruimte in Speleweij is te klein.
SCC 't Onderdak	- Sassenheimse Schaakvereniging	- Geen knelpunten.
Restaurant Boerhaave	- Bridgeclub '77 - Bridgeclub Voorhout	- Geen knelpunten.
Koudenhoorn	- Zeilvereniging Aan de Balgerij	- Vereniging groeit en gaat eigen onderkomen bouwen aan het gebouw van Tjarda/Anaconda.

* In de verschillende voorzieningen komen ook huurders voor die hier niet worden genoemd omdat zij geen relatie hebben met het beleid van de gemeente.

Analyse

Buitensport

In september 2007 verscheen het rapport "Nulmeting sportvelden Gemeente Teylingen" van Arcadis.

Op sport- en recreatiepark **Elsgeest** speelt vv Foreholte, een vereniging met 910 spelende leden die inmiddels de beschikking heeft over twee kunstgrasvelden, één semi-kunstgrasveld en twee natuurgrasvelden. De capaciteit is tot 2015 voldoende.

Dat laatste kan niet worden gezegd van de capaciteit voor de hockeyvereniging mhc Voorhout. Deze hockeyvereniging met 512 spelende leden heeft de beschikking over twee kunstgrasvelden. Door de sterke groei van de vereniging zal vanaf 2010 een tekort aan een speelveld ontstaan. Op het huidige sport- en recreatiepark is dit een moeilijke zaak vanwege het ontbreken van eigen grond en de bestemming van de omliggende niet- gemeentelijke grond. Een oplossing op de middellange termijn is het aankopen van de omliggende grond om zo het sportpark uit te breiden ten gunste van de hockeyvereniging.

De handbalvereniging Foreholte (185 spelende leden) heeft op het sportpark de beschikking over één verhard (asfalt) veld. Gelet op de groei van de vereniging is de capaciteit onvoldoende. Het huidige trainingsveld heeft een asfaltlaag. De vereniging wenst dat deze laag wordt vervangen door een laag bestaande uit ander materiaal. Bovendien wenst zij een extra trainingsveld met verlichting om zodoende de groei op te vangen. Op het huidige sport- en recreatiepark Elsgeest is dit nu niet mogelijk. Wellicht kan dit wel als de omliggende gronden zijn aangekocht.

Ook tennisvereniging SVV (Sportvereniging Voorhout) heeft een tekort aan banen. De huidige acht banen kunnen de aanloop van nieuwe leden in de toekomst niet verwerken. Op het sport- en recreatiepark Elsgeest zelf kan deze uitbreiding niet plaatsvinden vanwege ruimtegebrek.

De Voorhoutse IJclub (opgericht in 1899) is met circa 2000 leden een grote vereniging. Ook de ijsclubs in Sassenheim en Warmond hebben veel leden. Alledrie de verenigingen beschikken over een ijsbaan die sporadisch gebruikt wordt. Een optie is te onderzoeken of het aanleggen van een skeelerbaan in de gemeente haalbaar is, uiteraard in samenspraak met de drie ijsclubs.

In de voormalige kantine van handbalvereniging Foreholte, inmiddels omgedoopt tot "Kleine

Agnes", is sedert enige jaren de biljartvereniging Agnes gehuisvest. De vereniging telt 36 leden en heeft een ledenstop ingesteld omdat de huidige accommodatie te klein is voor een tweede biljarttafel. De vereniging wenst daarom een uitbouw voor de tweede biljarttafel. Dit is niet wenselijk, het is een oud gebouwtje en een aanbouw leidt tot verdere aantasting van het groen. Bij een eventuele uitplaatsing van de hockeyvereniging biedt het huidige clubhuis van Mhc Voorhout hiervoor wel mogelijkheden.

Sportpark **De Roodemolen** wordt gespeeld door vv Ter Leede (772 spelende leden) en rkvv Teylingen (342 spelende leden). Het sportpark heeft 10 velden. Het hoofdveld wordt gedeeld door beide verenigingen. De kwaliteit van het hoofdveld is matig en de kwaliteit van de beide trainingsvelden is zelfs slecht te noemen. De renovatie van het hoofdveld wordt in 2010 uitgevoerd. In 2010 is voor beide verenigingen een tekort aan trainingsvelden geconstateerd.

- **vv Ter Leede**

Vv Ter Leede heeft een toekomstvisie geschreven 'Sportpark de Roodemolen: "fit for the future". In dit rapport schets de vereniging de achtergrond, maatschappelijke functie van de sportvereniging, hun beleidsdoelen, huidige groei en ledenaantal met de daaraan gekoppelde problemen ten aanzien van de trainingscapaciteit en speelveldencapaciteit. Tot slot presenteren zij hun visie op de gehele accommodatie. De vereniging geeft in haar rapport diverse mogelijkheden /oplossingen om de tekorten op te vangen. In diverse berekeningen (volgens norm KNVB) laat vv Ter Leede zien wat de tekorten zijn aan wedstrijd- en trainingsvelden. Tot slot geeft de vereniging aan op korte termijn twee (nood)kleedruimten nodig te hebben.

Speelvelden

De berekening geeft voor 2008/2009 een tekort van 0.94 speelveld. De opgestelde capaciteitsberekeningen van Arcadis uit 2006 gingen uit van een tekort van 0.88 speelveld in 2010. Hieruit blijkt dat de vereniging harder groeit dan verwacht. De oorzaak ligt grotendeels in de sterke opkomst van damesvoetbal. Dit kwantitatieve probleem kan opgelost worden door de aanleg van kunstgrasvelden.

Trainingsvelden

Het tekort aan trainingsvelden in het Arcadisrapport uit 2006 is geprognosticeerd 0.31. De huidige berekening laat zien dat het tekort aan trainingsvelden voor vv Ter Leede inmiddels is opgelopen tot 0.33. De vereniging hanteert hierbij de trainingsnorm van de KNVB. De vereniging heeft nog een berekening opgesteld voor het bepalen van de trainingscapaciteit. Deze berekening gaat uit van het huidige trainingsbeleid van vv Ter Leede: een aantal teams traint 2 keer per week en een aantal traint 3 keer per week. Het capaciteitstekort komt daarmee op 0.99 trainingsveld. Over dit verschil kan gediscussieerd worden in het kader van sportbeleid en topsportbeleid. Moeten wij als gemeente investeren in een kunstgrasveld vanwege de ambities van een amateur (top)sportvereniging? Blijft staan dat er een tekort in trainingscapaciteit is geconstateerd wat niet opgevangen kan worden bij rkvv Teylingen (De verenigingen hebben een capaciteitsberekening gemaakt van alle leden van beide verenigingen bij elkaar opgesteld).

Conclusie

Indien een speelveld wordt omgebouwd tot kunstgrasveld (inclusief verlichting), betekent dit een extra trainingscapaciteit, het aantal speelvelden blijft daarmee gelijk. Het capaciteitsprobleem op zaterdag (speelvelden) is daarmee niet opgelost. Dit kan alleen door een veld aan te leggen of een trainingsveld om te bouwen tot kunstgrasveld. Totaal dus twee kunstgrasvelden. De uitbreidingsmogelijkheden op het sportpark Roodemolen zijn aanwezig alleen vragen een ingrijpende verandering (grond aankopen, velden draaien). De meest voor de hand liggende oplossing, voor de korte termijn is het aanbrengen van een kunstgrasveld. Voor de realisatie van kleedkamers verwachten wij dat de vereniging dit zelf met eigen middelen realiseert.

Voorstel

De financiële positie laat het niet toe om op dit moment twee kunstgrasvelden te realiseren. Voorgesteld wordt om één kunstgrasveld te realiseren in 2010, waarmee het trainingstekort

opgelost wordt. In 2010 zal opnieuw bekeken worden of in de Kadernota 2011-2014 ruimte is voor een tweede kunstgrasveld dat in 2012 kan worden aangelegd

- **rkvv Teylingen**

Rkvv Teylingen heeft een rapport geschreven genaamd 'kunstgrasveld: een noodzaak voor rkvv Teylingen'. Naast de maatschappelijke positie van de vereniging, schets de vereniging de huidige kwaliteit van het trainingsveld. De vereniging schrijft dat de huidige accommodatie voldoet aan de eisen en wensen van de leden en de KNVB op één uitzondering na: het trainingsveld. Ondanks een grondige renovatie in 2003 moeten in toenemende mate trainingen worden afgelast voor vooral de jeugd en trainingen voor de seniorenselectie worden verplaatst naar een grassportveld (wedstrijdveld).

Door de toegenomen intensiviteit van de trainingen is het trainingsveld ook qua capaciteit onvoldoende om te voorzien in de trainingsbehoefte. De vereniging dringt aan om het trainingsveld te vervangen voor een kunstgrasveld. Daarbij dient de huidige oppervlakte van het trainingsveld te worden uitgebreid. Een en ander is mogelijk door een deel van het huidige trapveldje dat aan het terrein van RKVV Teylingen grenst, te betrekken bij het trainingsveld. De groei is niet in die mate spectaculair dat de accommodatie op dit moment moet worden uitgebreid om die groei op te vangen.

Het gebruiken van een wedstrijdveld als trainingsveld heeft het grote risico dat het voetbalveld in kwaliteit achteruit holt. Immers, die velden zijn niet geschikt voor een dergelijke belasting.

Trainingsveld

Uit de berekening van rkvv Teylingen (gebaseerd op de normen van de KNVB) had rkvv Teylingen in december 2008 een tekort aan trainingscapaciteit van 0,28 velden. De berekening van Arcadis (2006) ging uit van een tekort van 0.24. Rkvv Teylingen wenst om hoofdzakelijk kwalitatieve redenen een kunstgrasveld omdat de vereniging van mening is, dat de huidige problemen van het trainingsveld met een standaardrenovatie niet zijn op te lossen. De gemeenteraad heeft in zijn vergadering van 17 april 2007 een beleidskader vastgesteld voor kunstgrasvelden. De belangrijkste randvoorwaarden zijn:

- er moet sprake zijn van een structureel tekort aan velden (kwantitatieve ruimtevraag);
- een tijdelijke groei van het ledental leidt niet tot uitbreiding;
- er moeten voldoende gemeentelijke middelen zijn;
- alle trainings- en wedstrijdenvelden moeten volledig benut worden.

Bij de vereniging ligt de nadruk nu op het capaciteitsprobleem. Het trainingstekort wordt geprognoseerd op 0.67 veld in plaats van 0.28 wat in december 2008 is aangegeven. De kwaliteitsaspecten wegen ook zwaar bij de verenging om het tekort aan trainingsvelden extra te benadrukken. Door het tekort aan trainingsfaciliteit en de slechte kwaliteit van het veld, is de vereniging extra gedupeerd. Een kunstgrasveld is noodzakelijk.

Conclusie

Op dit moment zijn de twee wedstrijdenvelden alleen geschikt om wedstrijden te spelen (opbouw van het veld). De verenging is wel genooddaakt om te trainen op deze velden waardoor de kwaliteit van de wedstrijdenvelden achteruit gaat. Dit kan betekenen dat de gemeente eerder groot onderhoud (renovatie) moet plegen. In de kadernota 2010-2013 is geen rekening gehouden met een kunstgrasveld voor rkvv Teylingen in 2010. In 2010 zal opnieuw bekeken worden of in de Kadernota 2011-2014 ruimte is voor een kunstgrasveld dat in 2012 (samen met het kunstgrasveld van vv Ter Leede) kan worden aangelegd

Sportpark **Overbos** is de thuishaven van sv Warmunda, een vereniging met 250 spelende leden. De voetbalvereniging heeft de beschikking over twee natuurgrasvelden en een half trainingsveld. De vereniging groeit niet en heeft voldoende speelcapaciteit. Het hoofdveld en het trainingsveld zijn onlangs gerenoveerd. Bovendien is rond het tweede voetbalveld een lichtinstallatie aangebracht.

Handbalvereniging Warmunda telt 75 spelende leden. Deze vereniging heeft twee verharde (asfalt)velden. Ook hier wordt geen groei verwacht. Twee velden betekent in feite een overcapaciteit.

Tennisvereniging Overbos heeft acht banen. Ook hier is de capaciteit voldoende omdat geen groei wordt verwacht.

Op het terrein van **Akzo Nobel** liggen twee velden van voetbalvereniging GWS. Voorheen was dit een vereniging die nauw verbonden was met verffabrikant Sikkens. Deze relatie is vervallen; GWS is nu een zelfstandige vereniging. Onlangs heeft GWS gevraagd om een onderhoudsbijdrage van de velden. Daarnaast zijn door Akzo plannen ontwikkeld voor een nieuwe ontsluiting van het parkeerterrein waardoor er misschien een van de twee velden moet verdwijnen. De velden zijn eigendom van Akzo Nobel, waardoor de vraag gerechtvaardigd is of de gemeente de vereniging financieel moet ondersteunen. De leden van de vereniging kunnen in ieder geval terecht bij de sv Warmunda, dan moet daar wel een kunstgrasveld komen.

Op het sportcomplex **TOP** is de gelijknamige vereniging gehuisvest met 436 korfbalspelende leden en 722 tennissende leden. De korfbalsport maakt gebruik van binnen- en buitenaccommodaties. Ondanks de bouw van de nieuwe sporthal De Korf (opening maart 2009) wordt alweer een tekort verwacht voor de binnenaccommodatie. De vereniging denkt door te kunnen groeien naar 625 korfballeden en 725 tennisleden. De vereniging maakt buiten gebruik van drie kunstgrasvelden. Als de groei zich daadwerkelijk doorzet dan heeft de vereniging in 2015 een veld tekort. Uitbreiding op de huidige locatie is niet mogelijk. De beschikbare capaciteit is richtinggevend voor het maximaal aantal leden.

Complex **The Bassets** wordt gespeeld door de rugbyvereniging The Bassets met 184 spelende leden. De vereniging heeft één wedstrijdveld dat ook dienst doet als trainingsveld. Het veld wordt ook gebruikt door derden zoals het Rijnlands Lyceum, basisscholen en Adest Musica. De vereniging verwacht een lichte groei van het aantal (jeugd)leden. Uitbreiding is op de huidige locatie niet mogelijk.

Binnensport

Inleiding

Op basis van planologische kengetallen kan een indicatie worden gemaakt van het draagvlak dat benodigd is voor binnensportaccommodaties. Op basis van de normgetallen wordt er vanuit gegaan dat één sporthal per 20.000 inwoners voldoende is. Maar tussen normen en de werkelijkheid staat geen "is-gelijktaken". De werkelijkheid is ingewikkelder dan vastgestelde normen. Verschillende factoren bepalen de vraag naar voorzieningen, zoals omvang en samenstelling van de bevolking, de sociale cohesie in wijk of kernen en ook economisch-maatschappelijke ontwikkelingen. Dat zien wij ook in Teylingen. De kern Voorhout heeft één sporthal. De even grote kern Sassenheim telt twee sporthallen. De veel kleinere kern Warmond telt ook één sporthal.

Op termijn bestaat de behoefte aan nog één sportzaal in de kern Voorhout (Nieuw Boekhorst), die tegelijk moet worden gebouwd met de nieuwbouw van de Andreasschool.

De voorzieningen

Sporthal **De Tulp** is in 2006 geopend. De sporthal wordt intensief gebruikt. Hv Foreholte geeft aan meer zaalruimte nodig te hebben. Uitbreiding van de sporthal is niet eenvoudig. Niet alle grond rondom de sporthal is van de gemeente en heeft bovendien andere bestemmingen (woningbouw). De bouw van een sportzaal bij de nieuwbouw van scholen heeft de voorkeur.

Sporthal **De Wasbeek** kent weinig knelpunten. De beide bridgeclubs die problemen hadden met vooral de hoogte van de huur, de sluitingstijd en in mindere mate de afmetingen van de ruimte, zijn inmiddels gevestigd in de Oude Tol. De schaakvereniging De Vrijpionnen (nu gehuisvest in de Speleweij) en de biljartvereniging De Kleine Agnes kampen met ruimtegebrek.

Begin 2000 heeft de Stichting **Wasbeek** haar Masterplan gepresenteerd aan het toenmalige college van burgemeester en wethouders van de gemeente Sassenheim. In het plan werd in stappen beschreven hoe het Masterplan gerealiseerd kan worden.

Het ging globaal om de volgende stappen:

1. Het realiseren van een nieuwe entree met kleedkamers en uitbreiding van de personeels- en kantoorruimte op de begane grond.
2. Het realiseren van een nieuwe entree van het bridgecentrum (denksport) en vestiging van fitness/fysiotherapie/kinderopvang op de eerste verdieping.
3. Het realiseren van een nieuwe sportzaal met tribune.
Het realiseren van een nieuw 25-meter wedstrijdbassin naast het bestaande 25-meter bassin.
4. Overdekking van het buitenbad ten behoeve van wellness of therapiebad.

Nadien heeft de gemeente Teylingen in 2006 besloten tot het realiseren van een nieuwe sporthal (De Korf) nabij/tegen de huidige accommodatie van korfbalvereniging TOP, mede ter vervanging van de gymzalen aan de Parklaan. Het geactualiseerde Masterplan behelst Wasbeek heeft de afgelopen jaren een steeds grotere rol gekregen bij het beheer en exploitatie van diverse sportaccommodaties. Per 1 juli 2007 werden het beheer en de exploitatie van sporthal De Geest in de kern Warmond met succes overgenomen. Ook wordt een belangrijke bijdrage geleverd aan het beheer en exploitatie van de pas geopende sporthal De Korf. Wij sluiten niet uit dat deze centralisatie van beheer en exploitatie van sportaccommodaties zich de komende jaren nog verder ontwikkelt binnen Teylingen. Als gevolg van de recente ontwikkelingen is aanpassing van de personeelsruimte en kantoorruimte, en entree op de begane grond eventueel in combinatie met een nieuwe entree van het bridgecentrum in onze ogen noodzakelijk/wenselijk. Hiervoor moeten financiële middelen worden geraamd bij de begroting 2010.

Bij het presenteren van de ruimtelijke onderbouwing van de nieuwe sporthal "De Korf", is richting de bewoners van de wijk aangegeven dat er geen verkeersaantrekkende voorzieningen meer gerealiseerd worden in dit gebied. De ontsluiting van de wijk is gebonden aan maximale verkeersbewegingen per etmaal. Op dit moment is de verkeersbelasting van o.a. de Van Alkemadelaan op nagenoeg maximale capaciteit. Een verdere verhoging van de verkeersintensiteit en derhalve een nieuwe ruimtelijke onderbouwing vinden wij ongewenst. De beide bridgeclubs zijn inmiddels uit de Wasbeek verhuisd naar "de Oude Tol".

Een **zwembad** is een voorziening die onmisbaar wordt geacht in een gemeente van straks 42.643 inwoners. In de Voorzieningenmatrix is deze voorziening dan ook op lokaal niveau met gemeentelijke verantwoordelijkheid ingevuld.

Sporthal **De Korf** heeft zijn deuren in maart 2009 geopend en biedt naast korfbalvereniging T.O.P. ook onderdak aan een aantal gebruikers van de gymzalen Parklaan alsmede aan leerlingen van het Rijnlands Lyceum.

Sporthal **De Geest** is sinds 1 juli 2007 in beheer bij stichting Wasbeek. Er zijn geen knelpunten.

Sportzaal **De Schans** is een gemeentelijke sportzaal die voornamelijk wordt gehuurd door basketbalvereniging Forwodians die ook de bar beheert en exploiteert. Binnenkort vindt hierover een evaluatie plaats.

Ingang sportzaal De Schans

In het schema zijn de gymzalen **Parklaan** opgenomen hoewel deze voorziening in 2010 wordt gesloopt. De huurders van beide zalen gaan naar de nieuwe sporthal De Korf en De Wasbeek. Door de verhuizing worden de verenigingen geconfronteerd met hogere huurlasten. Hiervoor is een tijdelijke huurcompensatieregeling gekomen voor alle niet commerciële gebruikers.

De gymzaal van het **cluster Hoogh Teylingen** kent geen knelpunten. De zaalruimte wordt goed verhuurd.

In de sportnota onderzoeken wij de bezettingsgraad van alle binnensportaccommodaties.

Overige voorzieningen

- De gemeente onderzoekt in verband met de woningbouwplannen rond de Parklaan de mogelijkheden tot verplaatsing van het tennispark STV. Een locatieonderzoek is gemaakt.
 - Tennispark Oosthout heeft de maximale capaciteit bijna bereikt. Uitbreiding is niet mogelijk.
 - Golfclub Kagerzoom (650 leden) wil graag uitbreiden van negen naar 18 holes. Uitbreiding op de betreffende locatie is niet mogelijk.
 - Biljartvereniging Entree (20 leden) heeft al eerder bij de gemeente aangeklopt voor een grotere ruimte. De vereniging speelt in de Ankerplaats alleen op de maandagavond en dinsdagmiddag. De ochtenden hebben geen voorkeur voor de vereniging.
 - De beide bridgeverenigingen uit Sassenheim en de biljartclubs uit Sassenheim en Voorhout hebben allemaal capaciteitsproblemen. De eerstgenoemden zijn inmiddels verhuisd naar "De Oude Tol. Deze verenigingen zich vooral richten op 55 plussers en dus sterk groeien de komende jaren. De bridgeclubs uit Voorhout zitten beide in de zaal van restaurant Boerhaave en ondervinden geen knelpunten.
- Gelet hierop en op het gestelde in paragraaf 3.5 (Zorg) gaan wij de mogelijkheden na voor biljartclub "De kleine Agnes". De ruimtenood van biljartvereniging Entree kan mogelijk binnen een nieuwe Ankerplaats worden opgelost.

Conclusie

In het welzijnsbeleid van de gemeente Teylingen neemt de sport een belangrijke plaats in. Niet alleen vanuit het aspect van gezondheid maar ook vanuit het oogpunt van leefbaarheid en participatie is sport van groot belang. In de Voorzieningenmatrix van Teylingen nemen binnen- en buitensport zelfs op kernniveau een voorname plek in voor wat de gemeentelijke verantwoordelijkheid betreft. Maar in hoofdstuk 1.3 is al benadrukt dat dit niet inhoudt dat de gemeente ook alle medewerking verleent aan alle gevraagde voorzieningen. Zaken als ruimte, financiën, draagvlak en overlap spelen mee in de besluitvorming.

Vanuit dat oogpunt gaat de gemeente onderhandelingen starten om de aankoop van omliggende gronden te realiseren voor uitbreiding van sportpark Elsgeest, medewerking verlenen aan de bouw van een sportzaal in Nieuw Boekhorst alsmede de aanleg van een kunstgrasveld op sportpark Roodemolen.

Geen medewerking wordt verleend aan de uitbreiding van de golfcourse (geen ruimte).

Vanuit het perspectief van vergrijzing en de participatie van ouderen wordt in de voorwaarden schepende zin medewerking verleend aan een voorzieningen voor de biljartsport. Het sociale aspect van biljarten voor ouderen wordt door Teylingen onderkend.

3.4 Kunst en Cultuur

De doelstelling van het kunst- en cultuurbeleid is het verwerven van kennis en vaardigheden op het gebied van muziek, dans, theater, beeldende kunst, literatuur en audiovisuele vorming.

In het beleid zijn de volgende accenten opgenomen:

- Bevordering cultuurspreiding en participatie;
- Voortzetting modernisering openbaar bibliotheekwerk;
- Stimuleren dat kern Warmond een kunst- en cultuurdorp wordt.

Dit beleid is waardevol voor Teylingen omdat actieve en passieve cultuurparticipatie een kans aan mensen biedt zich te ontwikkelen en actief aan de samenleving mee te doen. Kunst en cultuur hebben een bindende functie voor een lokale gemeenschap.

Het kunst- en cultuurbeleid is in de eerste plaats gericht op de eigen bevolking maar kan zich ook richten op het aantrekken van mensen uit de regio of daarbuiten. Het is bekend dat theatervoorstellingen in 't Onderdak en Het Trefpunt niet alleen inwoners van Teylingen trekken. Dat is ook de kern van het kunstbeleid ten aanzien van Warmond.

Het behoeft geen betoog dat bij een actief kunst- en cultuurbeleid de noodzakelijke voorzieningen horen.

Inventariserend overzicht

Voorziening	Gebruiker(s)	Knelpunten/Wensen
SCC 't Onderdak	- Theatergezelschappen (Bestuur stichting) - Adest Musica - Diverse kleine muziekgezelschappen - Toneelvereniging Elkerlijck - Toneelvereniging Pankras - Kinderkoor De Lenteklokjes - Fotoclub Bollenstreek - Kunstpaviljoen	- Een telescopische tribune. - Aanlichting pand. - Te krappe oefenruimte. - Omhooglopende vloer toneelzaal is wens. - Ruimte is te klein.

SCC Het Trefpunt	- Theatergezelschappen (Gemeente) - Muziek/ toneelgezelschap St. Matthias - Brassband Warmond - Bibliotheek Warmond	- Matige akoestiek; zaal is te kort. - Krappe bergruimte. - Opslagruimte voor instrumenten en decors; - lesruimten voor jongeren
SEC gebouw	- Volksuniversiteit Teylingen - Jeugdmuziektheater De Speelkring	- Activiteiten verhuizen medio 2009 naar Herenstaete. - Pand wordt medio 2009 gesloopt.
Bibliotheek Sassenheim	- St. Bibliotheek Bollenstreek	- Gebouw is onpraktisch door de tweede verdieping.
Bibliotheek Voorhout	- St. Bibliotheek Bollenstreek	- Gebouw is te klein.
Jongerencentrum @hok	- SJJV cabaretvoorstellingen	
De Kastanjehof	- Volksuniversiteit Teylingen	- Gebouw verkeert in matige staat van onderhoud.
Het Oude Raadhuis	- Vereniging Het Oude Raadhuis	
Kunstcafé De Galerie	- Privé	
Galerie de Pomp	- Privé	
Sikkens museum	- Privé	
Panorama Tulipland	- Privé	- Oude bollenschuur. Verhuizing is nog in discussie.
De Ankerplaats	- Stichting Oud Sassenheim - Zangkoor Cantate - Operettekoor Cameleon - Zeemanskoor Overal	- Nieuwe ruimte voor alle activiteiten.
Het Wapen van Voorhout	- Toneelvereniging Cultuur Verheft - Zangkoor Cantabile - Muzieklessen St. Cecilia	- Toekomst podiumzaal is onzeker.
Andreasschool Voorhout	- Drumfanfare St. Cecilia	- te krappe oefenruimte; - nagenoeg geen ruimte voor opslag
Kantine van Colijnhal	- Harmonie St. Cecilia	- te krappe oefenruimte; - slechte akoestiek; - weinig ruimte voor opslag.
Bestuurskamer vv. Foreholte	- Leerlingen St. Cecilia	- slechte akoestiek; - afgezonderde plek.
Gezondheidscentrum Voorhout	- Koor Singing Stars	- Gezondheidscentrum wordt gesloopt in 2009.

Teylingen College Aula	- Diverse Voorhoutse organisaties	- Inzet conciërge.
PKN Julianakerk	- Muziekvereniging Crescendo - Oratoriumver." Com nu met Sangh" - Stichting Oud Sassenheim	- Kerk wil investeren in ruimten en ook uitbreiden maar dan wel zeker zijn dat de huidige huurders blijven.
Colijnhal	- Muziekvereniging St. Cecilia	- Colijnhal zal voor 2012 verdwijnen.

* Het gaat hier alleen om kunst- en cultuurorganisaties

Analyse

Hoewel vaststelling van de Kunst- en Cultuurnota nog moet plaatsvinden is het wel duidelijk dat er zich op voorzieningenniveau een aantal knelpunten voordoet.

Het meest in het oogspringend zijn de huisvestingsproblemen van jeugdmuziektheater De Speelkring en muziekvereniging St. Cecilia.

In Voorhout zijn nu drie zalen: het particuliere Wapen van Voorhout, de aula van het Teylingen College en de podiumzaal in jongerencentrum@hok. De zaal in het Wapen van Voorhout heeft een beperkte functionaliteit voor kunst- en cultuurorganisaties. De podiumzaal van @hok wordt volledig gehuurd door de Stichting Jeugd- en Jongerenwerk Voorhout (SJJV). De plannen om als gemeente mede gebruik te maken van een grote zaal in Herenstaete zijn afgeblazen. Dit gebeurde op het moment dat toneelvereniging Cultuur Verheft en muziekvereniging St. Cecilia van mening waren dat de zaal niet geschikt zou zijn voor hun activiteiten (te klein, niet beschikbaar op alle tijden en onzekerheid over de hoogte van de huren en noodzakelijke isolatie). Later viel ook jeugdmuziektheater De Speelkring af als mogelijke gebruiker.

Deze drie organisaties hebben in 2009 wel te maken met de definitieve en mogelijke verdwijning van hun voorziening. Het SEC gebouw wordt in het najaar van 2009 gesloopt, de Colijnhal wellicht een paar jaar later terwijl het Wapen van Voorhout misschien wordt verbouwd. Daarbij komt ook dat vooral muziekvereniging St. Cecilia een groei van het aantal leden verwacht. De vereniging telt momenteel 102 leden.

Het koor The Singing Stars moet ook haar oefenruimte (gezondheidscentrum Voorhout) verlaten. Mogelijk kan dit koor oefenen in de KTS of in het jongerencentrum @hok.

Maar ook optredens van het Voorhouts Kamerkoor (tot op heden in de St. Bartholomeus kerk) en Cantabile zouden beter tot hun recht komen in een goed geoutilleerde podiumzaal. In de derde voorzieningennota van de voormalige gemeente Voorhout (2001) is het idee besproken van een kunst- en cultuurhuis Antonius in de voormalige Antoniusschool. Door de enorme vraag naar kinderopvang is de school verbouwd tot kinderdagverblijf La Luna. Het idee van een kunst- en cultuurhuis is nooit helemaal verdwenen. In het jaar 2004 werd nog het idee geopperd van een kunst- en cultuurcentrum in de wijk Hoogh Teylingen waarin de openbare bibliotheek, de Volksuniversiteit, en mogelijk muziekverenigingen en koren hun les- en oefenruimten zouden krijgen. Vanwege de hoge kosten en de fusie van de drie gemeenten is dit plan niet verder uitgewerkt. Met name St. Cecilia heeft nog steeds de wens over een goed geoutilleerde ruimte te beschikken. Zij willen deze delen met andere verenigingen.

De gebruiksmogelijkheden van de aula van het Teylingen College moeten beter worden benut. Bij avondgebruik moeten extra kosten gemaakt worden voor de inzet van conciërges. De school wil uiteraard op sommige ouderavonden de aula zelf benutten maar voor het verenigingsleven liggen er nog genoeg mogelijkheden. Daarnaast onderzoeken wij de mogelijkheden om zowel de muziekvereniging St. Cecilia als het jeugdmuziektheater De Speelkring ruimte aan te bieden in de KTS, Jongerencentrum @hok en bij een mogelijk vertrek van Adest Musica, ook in 't Onderdak (althans alleen voor de Speelkring).

Drum- en Showband Adest Musica (130 leden) heeft kenbaar gemaakt dat ruimten in 't Onderdak te beperkt zijn. Deze ruimten voldoen niet meer door de groei van het aantal leden. Men is op zoek naar een andere locatie. De vereniging heeft een voorkeur voor een eigen accommodatie die geheel danwel gedeeltelijk met eigen middelen kan worden gefinancierd. De functie van de milieustraat aan de Menneweg naast de A44) wordt mogelijk opgeheven. Hierdoor zou deze locatie geschikt gemaakt kunnen worden voor een eigen accommodatie voor Adest Musica, een oplossing voor de lange termijn.

Harmonievereniging Crescendo (207 leden) maakt gebruik van twee ruimten in de Julianakerk. Dit kerkgebouw beschikt over zes ruimten die aan maatschappelijke organisaties worden verhuurd. Deze zijn peuterspeelzaal Teylingen (voorheen Jip en Janneke), het oratoriumkoor Com nu met Sangh, de SWOT en de stichting Oud Sassenheim. Het bestuur heeft kenbaar gemaakt dat het ook wil investeren in deze ruimten maar dat het wel de garantie wil hebben dat de gemeente deze verenigingen niet verplicht elders ruimten te gaan huren (bijv. in 't Onderdak).

Voor het versterken van de theaterfunctie binnen Teylingen is voor de jaren 2010-2012 in de Kadernota 2009-2012 ieder jaar € 100.000,- geraamd. Voor 2009 is € 50.000,- opgenomen. Hoe dat geld zal worden ingezet is nog onderwerp van discussie. Het aanpassen van de grootte en het tekort aan bergruimte wordt hierbij meegenomen. In dezelfde Kadernota is voor de periode 2009-2012 voor kunst en cultuur ieder jaar een budget van € 15.000,- opgenomen. Uitwerking zal in de kunst- en cultuurnota plaatsvinden.

Volksuniversiteit Teylingen

De Volksuniversiteit Teylingen (VUT) gaat in Voorhout in het nieuwe complex Herenstaete een aantal ruimten huren. Sommige ruimten worden samen met de SWOT gebruikt. In de kern Sassenheim maakt de VUT gebruik van De Kastanjehof (brutovloeroppervlakte 570 m²). Dit voormalig schoolgebouw met zeven klassen heeft een matige staat van onderhoud.

Bibliotheek

De plaats van de drie bibliotheekvoorzieningen is in een aparte notitie opgenomen. In de in 2008 verschenen notitie "Visie op de bibliotheek Teylingen" die in het kader van de modernisering van het bibliotheekwerk destijds door zeven gemeenten (door de fusie zijn dat er nu vijf) is opgesteld, wordt uitgegaan van de volgende functies van de openbare bibliotheek:

- Informatiecentrum

De bibliotheek wordt het primaire centrum van informatie met een grote diversiteit aan informatiedragers en -uitingen. De informatie is zowel fysiek als virtueel aanwezig. De bibliotheek bemiddelt actief tussen klant en informatie.

- Ontmoetingspunt

Alle deelnemende bibliotheken vervullen nu en in de toekomst, afhankelijk van de lokale omstandigheden, een zekere ontmoetingsfunctie. De bibliotheken zullen voor zover mogelijk laagdrempelig en aantrekkelijk ingericht zijn. Enerzijds voor het raadplegen of lenen van materialen/media en anderzijds voor het organiseren van activiteiten met andere culturele en sociaal maatschappelijke organisaties (cursussen, lezingen). De beheerskosten zullen hierdoor wel stijgen.

In het verlengde van de kernfuncties kunnen de verschillende frontoffices in meer of mindere mate aandacht besteden aan de

- Educatieve functie

Educatie en informatie zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. De bibliotheek moet haar positie in de ondersteuning van educatieve organisaties verder uitbouwen.

- *Culturele functie*

De bibliotheek beschikt van nature over veel informatie over cultuur in de breedste zin van het woord. De bibliotheek wil zich verder ontwikkelen tot onder meer partner, stimulator, makelaar, ondersteunend orgaan en participant.

- *Samenwerkingspartner*

De bibliotheek moet in de toekomst een sterke voorziening zijn, die goed toegerust is om in te spelen op nieuwe ontwikkelingen en die, in samenwerking met andere instellingen en welzijns-, zorg-, culturele, educatieve organisaties, bijdraagt aan algemene doelstellingen, zoals bevordering van informatievoorziening aan, sociale cohesie van en participatie van burgers, alsook aan specifieke doelstellingen, zoals cultuurbeleid en brede schoolbeleid. In het algemeen is samenwerking een belangrijke voorwaarde voor een goed functionerende basisbibliotheek. Tot op heden is weliswaar hard gewerkt aan een goede basisbibliotheek maar zijn niet alle functies evengoed uit de verf gekomen. Gelet op het maatschappelijk ondersteuningsbeleid is het van groot belang dat het voorgestelde beleid uit de nota "Beleef de nieuwe bibliotheek" wordt uitgevoerd.

Wij kiezen voorlopig niet voor één centrale service plus bibliotheek in Teylingen. De huisvesting van de bibliotheken in Voorhout en Sassenheim wijzigen wij niet. Eventuele vernieuwing van het bibliotheekgebouw in Sassenheim nemen wij mee bij de nieuwbouwonwikkelingen in het Voorhavenkwartier. Het kunst- en cultuurbeleid kan tot gevolg hebben dat het servicepunt in Warmond, in Het Trefpunt, moet worden verplaatst. Daarvoor komt een aantal alternatieven in aanmerking: de bouw van de brede school in Warmond biedt mogelijkheden voor het onderbrengen van het servicepunt. Wanneer huisvesting van de bibliotheek in de brede school niet mogelijk is, onderzoeken wij andere mogelijkheden van huisvesting van het servicepunt van de bibliotheek.

Tot slot wordt voorgesteld om de mogelijkheden na te gaan om op Koudenhoorn een evenemententerrein te ontwikkelen voor muziekfestivals. Dat houdt wel in dat, om Koudenhoorn te ontwikkelen, het realiseren van onder andere nutsvoorzieningen noodzakelijk is. Dat is overigens ook een wens van watersportvereniging Aan de Balgerij.

De oudheidkundige verenigingen hebben alle drie expliciet aangegeven (Warmond in mindere mate) dat ze een eigen ruimte willen. Het gaat ze om verantwoorde opslag voor historisch materiaal, studieruimte en ook een ruimte voor tentoonstellingen. In de Voorzieningenmatrix is opgenomen dat de gemeentelijke verantwoordelijkheid voor deze voorzieningen minimaal is.

Zes Warmondse organisaties hebben te kennen gegeven dat het vinden van adequate opslag en opbouwruimte een groot probleem is. Het gaat hier om de muziek- en toneelvereniging St. Mattheus, Historisch Genootschap Warmelda, stichting Zeilvaart Warmond, Carnavalsvereniging de Billenprikkers, stichting Kindervakantieweken Warmond en de Vereniging Warmondse Feesten. Mede door het sluiten van de gemeentewerf in Warmond zijn twee organisaties in de problemen gekomen. Zij hebben een tijdelijke oplossing gevonden. De gemeente wil een actieve rol vervullen in het vinden van een oplossing voor alle organisaties.

3.5 Zorg

De zorg is "vermaatschappelijk". Mensen die zorg nodig hebben moeten zo lang mogelijk zelfstandig kunnen blijven functioneren. Dat betekent dat binnen de woonomgeving van deze groep inwoners, zorg en medische diensten moeten worden aangeboden. De zorg moet naar de mensen toekomen in plaats van andersom. Dit betekent de realisering van woonzorgzones.

De stichting Activite exploiteert de WoonZorgcentra Herenstaete, BNS Gerto, Liduina en De Schutse. De stichting Valent exploiteert het WoonZorgcentra Bernardus. Het zorgbeleid van de gemeente Teylingen is gericht op participatie, gezond leven en sociale cohesie. Dat is in de praktijk een beleid op het stimuleren van mensen om, samen met anderen, het beste uit zichzelf te halen.

Een kerngericht maatschappelijk ondersteuningsbeleid met aandacht voor de mogelijkheid

voor inwoners elkaar te ontmoeten en samen actief te zijn is van belang. De openbare bibliotheken moeten hierin (zie 3.4) een functie vervullen. Maar met name de grijze druk neemt in alle kernen toe. De behoefte aan een ontmoetingsvoorziening met de mogelijkheid voor allerlei activiteiten (met name bridgen en biljarten) is groot.

De gemeente heeft de ambitie een goede en ruime eerstelijns gezondheidszorg op peil te houden en bij voorkeur te verhogen. Het artsenbestand is ook aan het vergrijzen. De kern Warmond kent één huisartsenpraktijk. De kern Voorhout heeft er vijf en Sassenheim telt er vier. Het op termijn samenbrengen van huisartsen in gezondheidscentra, samen met andere eerstelijnsvoorzieningen is een belangrijk aandachtspunt in het beleid van Teylingen.

Inventariserend overzicht

Voorziening	Gebruiker(s)	Knelpunten
De Ankerplaats	- SWOT - Stichting Het Inloophuis - Schoolarts - BVO Sassenheim - Biljartvereniging Entree - Eetcafé De Kromme Tafelpoot - EHBO Sassenheim	- Te weinig ruimte. - Ruimte is gedateerd en verkeert in matige staat van onderhoud. - Pand moet worden gesloopt voor woningbouw.
Gezondheidscentrum Voorhout	- SWOT - artsenlaboratorium - huisarts	- Voorziening wordt medio 2009 gesloopt. SWOT en artsenlab verhuizen naar Herenstaete. Huisarts gaat privé verder.
SCC 't Onderdak	- SWOT - St. Platform Gehandicapten	- Onvoldoende kantoorruimte
Het Trefpunt	- SWOT	- Geen.
PKN Julianakerk	- SWOT	- In Tussenzaal.
Kantine VV Foreholte	- BVO Voorhout	- Geen.
De Verdieping	- BVO Voorhout	- Geen.
Bolero (Voorhout)	- Valent (amw) - Huisartenspraktijk Schinkelshoek	- Geen.
Oosthoutplein (Voorhout)	- Opvoed Advies Punt - Schoolarts	- Geen.
Pieter de Hooghstraat (Voorhout)	- Maatschap Fysiotherapie Voorhout	- Matige accommodatie. Nieuwe accommodatie komt er aan.
De Zevensprong (Sassenheim)	- Stichting De Zevensprong	- Onbekend
Narcissenlaan (Sassenheim)	- Praktijk voor Fysiotherapie "De Ontmoeting"	- Krappe ruimte onder dansschool. In 2010 wordt pand gesloopt.

Analyse

De Ankerplaats heeft vijf hoofdhuurders en zeven onderhuurders. Voor de vijf hoofdhuurders heeft de gemeente een inspanningsverplichting te zoeken naar vervangende ruimte als de Ankerplaats wordt gesloopt.

Deze hoofdhuurders zijn:

- SWOT
- Stichting het Inloophuis
- de Schoolarts
- BVO Sassenheim
- Biljartvereniging Entree

Afhankelijk van de grootte van deze vervangende ruimte wordt nader bezien of voor de zeven onderhuurders ook plaats of andere alternatieven voor handen zijn. Deze zeven onderhuurders zijn;

- Stichting Oud Sassenheim
- Zangvereniging Cantate
- Zeemanskoor Overal
- Operettekoor Cameleon
- EHBO vereniging Sassenheim
- Eetcafé De Kromme Tafelpoot (voor verstandelijk gehandicapten)
- De Genadebijbel Gemeente

Uit dit overzicht blijkt wel dat de Ankerplaats meer is dan een ontmoetingscentrum voor ouderen. Het heeft de functie van een multifunctioneel centrum. De stichting Welzijn Ouderen Teylingen heeft de eerste stappen gezet in de ontwikkeling naar een brede welzijnstichting. De stichting heeft vooral in de kern Sassenheim, door het wegvallen van De Ankerplaats en de krappe kantoorruimte in 't Onderdak behoefte aan een nieuwe voorziening.

Deze voorziening moet in ieder geval bevatten: een kantoorruimte voor acht personen, een vergaderruimte, een spreekkamer, cursusruimten, een ruimte voor sportieve activiteiten, een ontmoetingsruimte, een computerplein en een ruimte waarin kan worden gebiljart (biljartsportvereniging Entree). Bovendien hebben ook organisaties als Het Raamwerk en s' Heerenloo bij de gemeente aandacht gevraagd voor een ontmoetingsruimte voor hun cliënten, bij voorkeur in de lokale gemeenschap. Als ook de zeven onderhuurders van De Ankerplaats in ogenschouw worden genomen dan is de noodzaak voor een nieuwe multifunctionele voorziening in Sassenheim duidelijk.

Voor de eerstelijnszorg moet de gemeente de regie nemen om de mogelijkheden na te gaan voor een gezondheidscentrum en een Centrum voor Jeugd en Gezin.

In Herenstaete komt een dependance van de praktijken Oosthout en Hoogh Teylingen (in totaal vier artsen). Het wordt een aanvullende huisartsenpraktijk. Ook de fysiotherapiegroep Oosthoutplein, twee psychologen, een acupuncturistenpraktijk en een homeopaat gaan zich vestigen in Herenstaete. Dat neemt niet weg dat er behoefte is aan een tweede gezondheidscentrum in de kern Voorhout.

Sassenheim, de huidige Ankerplaats. Door ouderen zeer gewaardeerd.

Sassenheim, Kastanjehof. Straks de nieuwe plek voor De Ankerplaats?

3.6 Kinderopvang en peuterspeelzaalwerk

De doelstelling van het beleid voor het peuterspeelzaalwerk is het bevorderen en volgen van de ontwikkeling van kinderen in de leeftijd van 2 tot 4 jaar, het signaleren van belemmeringen in die ontwikkeling en het aanbieden van programma's om die belemmeringen weg te nemen.

De vraag naar het peuterspeelzaalwerk is aan het afnemen. De vraag naar plaatsen in de dagopvang is wel groeiend evenals de behoefte aan buitenschoolse opvangplaatsen. Alle voorzieningen uit het hier onderstaande overzicht zijn gecontroleerd door de GGD. Het knelpunt is een gebrek aan de voorzieningen zelf.

Inventariserend overzicht

Voorziening	Gebruiker(s)	Knelpunten/Wensen
Tovertuin Menneweg 1a	- B4Kids (dagopvang)	- Pand van de gemeente, geen knelpunten.
Kinderdreef Kagerdreef 72a	- B4Kids (dagopvang)	- Pand is van de gemeente, geen knelpunten.
Sprinters Sportdreef	- B4Kids (bso)	- Pand is van de Scouting, knelpunten onbekend.
Speurneuzen Menneweg 53	- B4Kids (bso)	- Pand van B4Kids; geen knelpunt.
Bolderberg Pieter van Slingerlandstraat 44	- B4Kids (dagopvang)	- Pand is privé eigendom en wordt door B4Kids gehuurd.
Ooievaarsnest en Bikkels/ Herenweg 80	- B4 Kids (dagopvang en bso)	- geen knelpunten.
De kleine Wereld Menneweg 73	- Trias Kinderopvang (dagopvang en bso)	- Knelpunten onbekend.
De Toren Antoniuslaan 13	- Trias Kinderopvang (bso)	- Pand van de gemeente, aangebouwd aan de Rank, wellicht overdragen aan schoolbestuur (tegen stichtingsvergoeding), zodat gemeente niet meer als verhuurder optreedt.
De Piramide Vijfmeiweg 37a	- Trias Kinderopvang bso)	- Pand van The Bassets, knelpunten onbekend.
Het Lentepark Antoniuslaan 11	- Trias Kinderopvang (dagopvang en bso)	- Pand van Woonstichting Vooruitgang; geen knelpunten.
Het Klokhuis Julianalaan 6	- Trias Kinderopvang (bso)	- Pand van de PKN (Julianakerk) betreft een tijdelijke locatie, wordt meegenomen bij de ontwikkelingen in de Oranjebuurt.
De Speelbrug Fuchsiestraat 2	- VOF De Speelbrug (dagopvang)	- Pand van de gemeente, geen knelpunten.
Het Kasteel P. van Slingerlandstraat 42	- VOF De Speelbrug (bso)	- Deze locatie is ondergebracht bij de Antonius in het Cluster.

De Speelhut/De Stal Bloemenschans 157	- VOF De Speelbrug (bso)	- Pand van de gemeente geen knelpunten, bso na de tijden van de peuterspeelzaal.
De Polder Boekenburglaan 57	- VOF De Speelbrug (bso)	- Pand van Heijmans, tijdelijke locatie.
De Villa Meidoornrode 39	- VOF De Speelbrug (bso)	- Pand van Heijmans, tijdelijke locatie.
Amadeus Mozartlaan 101-103	- VOF De Speelbrug (bso)	- Pand van Woonstichting Vooruitgang; geen knelpunten.
't Hokkie Sportlaan 16a	- VOF De Speelbrug (bso)	- Pand van Mixed Hockey Club Voorhout; knelpunten onbekend.
Speelkameraadjes & Speel-o-tel Mozartlaan 111	- VOF De Speelbrug (dagopvang)	- Pand van Woonstichting Vooruitgang; geen knelpunten.
Het Speelfort Rembrandtlaan 14	- VOF De Speelbrug (bso)	- Noodlokalen van de gemeente. - In het IHP is toestemming gegeven aan het schoolbestuur om leegstaande lokalen te verhuren aan bso.
De Spelebende De Speeltuin De Speelburcht Jac. van Beierenweg 49/51/51a	- VOF De Speelbrug (bso)	- De groepen zijn voor vijf jaar gevestigd in een tijdelijke huisvesting. - Nieuwbouw op deze locatie is een wens.
Spelemaatjes Mozartlaan 125	- VOF De Speelbrug (dagopvang)	- Pand van Woonstichting Vooruitgang; geen knelpunten.
La Luna Ter Haar Romenystraat 3	- St. Kinderopvang Humanitas (dagopvang)	- Pand is van de gemeente; geen knelpunten.
PSZ De Woezel	- St. De 3 Kernen	- Pand van de gemeente. - Woezel verhuist wellicht naar de Oostergeest. Pand inbrengen bij plan de Brede School Warmond.
PSZ De Peuterkorf	- St. De 3 Kernen	- Pand van de gemeente, meewerken aan realisatie van 40 bso plaatsen.
PSZ Dribbel/Kiekeboe	- St. De 3 Kernen	- Pand van de gemeente, geen knelpunten.
PSZ Olleke Bolleke	- St. De 3 Kernen	- Pand van de Woonstichting, wordt gehuurd door de Speelbrug; geen knelpunten.

PSZ Teylingen	- PSZ Teylingen	- Pand van de PKN (Julianakerk) betreft een tijdelijke locatie, wordt meegenomen bij de ontwikkelingen in de Oranjestraat.
PSZ 't Bijdorpe	- PSZ 't Bijdorpe	- Pand van de speeltuinvereniging; geen knelpunten.

Analyse

Sassenheim

Capaciteit 1-2-2009

114 kindplaatsen dagopvang

190 kindplaatsen buitenschoolse opvang

In het IHP zijn vier maatregelen opgenomen om de capaciteit voor bso in Sassenheim uit te breiden. Totaal zijn deze maatregelen goed voor 110 kindplaatsen. Het totaal aantal kindplaatsen in Sassenheim komt dan uit op 300. Een capaciteit van rond de 300 kindplaatsen is voldoende voor deze kern.

Knelpunten

De locatie Sprinters (B4Kids) zit bij de scouting. De buitenruimte hier wordt door ontwikkelingen beperkt. B4Kids onderzoekt mogelijkheden om bso op deze locatie te behouden.

De locatie Klokhuis (Trias) heeft tijdelijk onderdak in de Julianakerk. Bij de ontwikkeling van de Oranjestraat wordt de vestiging van een bso meegenomen.

Wat de dagopvang betreft is er ruimte voor capaciteitsuitbreiding. Initiatieven hiervoor worden door de kinderopvangorganisaties ontplooid.

Voorhout

Capaciteit 1-2-2009

202 kindplaatsen dagopvang

320 kindplaatsen buitenschoolse opvang

Knelpunten

Twee van de bso-locaties van de Speelbrug zijn tijdelijke locaties in eigendom van Heijmans. Het gaat om De Polder en De Villa, totaal 55 kindplaatsen. Op den duur zullen deze locaties vervallen. Daarnaast heeft de Speelbrug 50 kindplaatsen bso bij twee verschillende scholen. Ook deze locaties kunnen tijdelijk zijn en zijn afhankelijk van afspraken met het schoolbestuur. Ten slotte is ook de nieuwe locatie van de Speelbrug aan de Jacoba van Beierenlaan een tijdelijke locatie. Het betreft hier bso-boxen die er voor de periode van vier jaar staan. De Speelbrug heeft de wens hier een permanente locatie kinderopvang te vestigen. Plannen worden i.s.m. woonstichting Vooruitgang ontwikkeld.

Een algemeen punt wat bso in Voorhout betreft is dat er in deze kern maar één aanbieder van bso is. Bekeken moet worden in hoeverre het wenselijk is om meerdere aanbieders van bso in Voorhout te hebben. De vraag is of dit een taak van de gemeente is.

Wat de dagopvang betreft is er ruimte voor capaciteitsuitbreiding. Initiatieven hiervoor worden door de kinderopvangorganisaties ontplooid.

Warmond

Capaciteit 1-2-2009

24 kindplaatsen dagopvang

40 kindplaatsen buitenschoolse opvang

In Warmond zitten de dagopvang en de bso bij elkaar in 't Trefpunt. Er zijn hier geen knelpunten en de capaciteit komt overeen met de vraag.

Peuterspeelzaalwerk

In iedere kern is een peuterspeelzaal. Stichting de Drie Kernen exploiteert drie zalen in Voorhout, twee in Sassenheim en een in Warmond. Daarnaast zijn er in Sassenheim twee gesubsidieerde peuterspeelzalen. De ontwikkelingen rond de integratie van voorschoolse voorzieningen worden gevolgd en in samenwerking met de Drie Kernen opgepakt.

3.7 Onderwijs

Het is belangrijk dat een onderwijsvoorziening is afgestemd op de maatschappelijke ontwikkelingen. In het Integraal Huisvestingsbeleidsplan zijn daarom beleidsuitgangspunten geformuleerd rond:

- **Brede School**
Ontwikkelen van het Brede School concept in Teylingen waarbij de aandacht gericht moet zijn op opvang, vrijetijdsaanbod en sociale cohesie. Samenwerking met diverse partijen is daarvoor een vereiste. Multifunctionele accommodaties zijn daarbij handig maar niet noodzakelijk. Alleen bij nieuwbouw bekijken we of dat mogelijk is. Van de scholen verwachten wij dat zij ook ruimten beschikbaar stellen.
- **Buitenschoolse Opvang**
Bevorderen dat nieuwe BSO plaatsen voor 4–8 jarigen bij basisscholen worden gerealiseerd door overcapaciteit van schoolgebouwen in te zetten of te investeren in een bij de school aan te bouwen 'huiskamer'. Ook zet de gemeente zich in om nieuwe vestigingen van bso in de gemeente planologisch mogelijk te maken.
- **Passend Onderwijs**
Voor elke leerling moet het mogelijk zijn optimaal gebruik te maken van de onderwijsvoorzieningen en alle ondersteuning die daarbij geboden kan worden. Wij werken mee aan de definitieve vestiging van het VSO/ZMOK in Teylingen en staan in principe niet afwijzend tegenover de vestiging van een school voor speciaal basisonderwijs in onze gemeente.
- **Modelverordening VNG**
Bij het voortgezet onderwijs wordt de benodigde ruimte toegekend in m²'s, bij het basisonderwijs in groepen. In de nieuwe modelverordening is de ruimte voor het basisonderwijs ook in vierkante meters opgenomen. Met de schoolbesturen gaan we in overleg om deze wijziging op te nemen in onze eigen verordening.
- **Doordecentralisatie**
Wij kunnen de huisvestingsgelden die we van het rijk ontvangen doordecentraliseren naar de schoolbesturen. Wij vinden dat alleen het voortgezet onderwijs daarvoor in aanmerking komt. Wij hebben twee scholen voor voortgezet onderwijs binnen de grenzen. Voor het Teylingen College zijn de gelden al doorgedecentraliseerd. Met het Rijnlands Lyceum willen wij daarvoor de onderhandelingen starten.
- **Schoolpleinen**
Wij zijn er ons van bewust dat de schoolpleinen ook na schooltijd intensief gebruikt worden door de buurt. Wij willen daarvoor een financiële tegemoetkoming voor de schoolbesturen tegenover stellen.
- **Klimaatbeheersing**
Het binnenklimaat bij scholen staat al enige tijd in de belangstelling, ook bij de diverse ministeries. Wij wachten eerst nadere regelgeving af voordat wij hierin actie ondernemen.

Analyse

Door de vertraging van de plannen Hoogkamer en Nieuw Boekhorst groeien de basisscholen in de kern Voorhout niet zo snel als was voorzien. De **ruimtebehoefte** in Sassenheim groeit, die in Warmond neemt af. Tot 2012 zijn de volgende acties voor het basisonderwijs nodig:

Voorziening	Gebruiker(s)	Knelpunten/Wensen
De Overplaats (S)	- Sophia Stichting	- 2 permanente lokalen. - 2 tijdelijke lokalen. - 20 bso plaatsen bij permanente bouw.
De Springplank (S)	- Sophia Stichting	- 1 permanent lokaal. - 20 bso plaatsen.
De Startbaan (S)	- Sophia Stichting	- Noodlokaal verkopen aan schoolbestuur en bestemmen voor 30 bso plaatsen.
Het Bolwerk (S)	- Stichting Openbaar Onderwijs D&B	- Geen.
De Kinderburg (S)	- Sophia Stichting	- Geen.
De Rank (S)	- Stichting PCPO D&B	- Wens schoolbestuur uitbreiding 1 lokaal Antoniuslaan.
Emmaus (V)	- Stichting KOV	- Lege lokalen vorderen voor Antonius.
Andreas (V)	- Stichting KOV	- Verplaatsen na 2015 naar de wijk Nieuw Boekhorst.
Antonius (V)	- Stichting KOV	- Heeft tekort aan lokalen.
De Achtbaan(V, 3 loc.)	- Stichting Openbaar Onderwijs D&B	- Zie opmerking Amadeus onder tabel.
De Regenboog (V, 3 loc.)	- Stichting PCPO D&B	- Zie opmerking Amadeus onder tabel.
De Waaier (W)	- Sophia Stichting	- De 3 scholen in Warmond onderbrengen in één complex samen met peuterspeelzaal en servicepunt bibliotheek.
De Alleman (W)	- Stichting Jenaplanscholen Bollenstreek	- Zie De Waaier.
Oostergeest (W)	- Stichting PCPO	- Zie De Waaier
De Burcht (S)	- Aloysiusstichting	- Door uitbreiding Teylingereind ook meer plaatsen op school nodig.
P.C. Hooftcollege (S)	- Bestuur Leo Kannerschool	- Nu gehuisvest in school met 6 klassen (max. capaciteit 42 leerlingen). - Wens is een nieuw schoolgebouw voor 70 leerlingen.
Teylingen College locatie KTS (V)	- Stichting Fioretti Teylingen	- Verlenging doordecentralisatie per 1-1-2011 met 5 jaar.

Rijnlands Lyceum (S)	- Stichting Het Rijnlands Lyceum	- Doordecentralisatie van huisvestingsmiddelen en nieuwbouw.
----------------------	----------------------------------	--

Gebouw Amadeus

Dit complex is van woonstichting Vooruitgang. De gemeente huurt negen lokalen, een speellokaal en aanverwante ruimten. Via een overeengekomen huurschema worden trapsgewijs de lokalen afgestoten en omgebouwd tot sociale huurwoningen. Met woonstichting Vooruitgang gaan wij in overleg om het huurschema aan te passen; we hebben de lokalen langer nodig dan was voorzien.

P.C. Hooftcollege

In het huidige onderkomen is maximaal plaats voor 42 leerlingen. In december 2008 telde de school nog maar 31 leerlingen, inclusief de Op De Rails leerlingen. De instroom is lager dan verwacht. Indien de school in het huidige onderkomen blijft zal de maximale capaciteit kunnen worden verhoogd tot 56 leerlingen indien de twee (kerk)lokalen worden gekocht. De huidige school is een gemeentelijk monument. Verbouwen van de zolder voor de school is geen optie doordat die gehouden is aan een monumentenvergunning. Indien wordt uitgegaan van 70 leerlingen is nieuwbouw de beste optie.

3.8 Samenvatting

De trends, beleidsontwikkelingen en de knelpunten zijn neergezet.

De sportvoorzieningen zijn redelijk op orde met uitzondering van de denksporten, inclusief de biljartsport. Dat geldt ook voor de jeugdvoorzieningen in Voorhout, maar niet voor die in Sassenheim en Warmond. Stichting Jong kampt met de beperkingen van een ruimte (Fascinus).

In Voorhout is er behoefte aan een goede zaalruimte voor St. Cecilia, Cultuur Verheft en De Speelkring.

In Sassenheim is voldoende zaalruimte voor volwasseneneducatie aanwezig. Wel is sprake van een matige staat van onderhoud van De Kastanjehof. Een groot knelpunt is de voorgenomen sloop van De Ankerplaats. Het is duidelijk dat de activiteiten die daarin plaatsvinden niet zo maar enkele maanden kunnen opschuiven. Daarom wordt gestreefd naar een snelle realisatie van een nieuwe Ankerplaats zodat de organisaties direct overgaan van het oude naar het nieuwe onderkomen.

In Voorhout is op termijn behoefte aan een gezondheidscentrum waarin mogelijk ook het Centrum voor Jeugd & Gezin kan worden ondergebracht. Deze voorziening moet wel in 2011 gerealiseerd zijn. Besluitvorming over de locatie(s) van een of twee CJG's moet echter nog worden genomen. Mocht de ontwikkeling van het gezondheidscentrum in Voorhout meer tijd vergen dan moet het Centrum voor Jeugd en Gezin tijdelijk elders worden gehuisvest. Tot slot moet de gemeente ruimten creëren voor buitenschoolse opvang in met name de kernen Voorhout en Sassenheim.

Hoofdstuk 4 Matchen van trends en behoeften aan voorzieningen

4.1 Inleiding

De beschreven trends, knelpunten en beleidsontwikkelingen leiden tot een aantal concrete voorstellen. In het raadsprogramma 2006-2010 (Tussen ambitie en realisme) is opgenomen dat de raad belang hecht aan het huidige niveau van levendigheid, kwaliteit en variëteit van het verenigingsleven in de drie kernen.

Hoewel in deze nota niet wordt getornd aan dit uitgangspunt is wel duidelijk dat qua voorzieningenniveau Teylingen niet alleen per kern moet worden bekeken maar ook als één gemeente. Het hebben van drie multifunctionele centra met podiumvoorzieningen is niet wenselijk en nodig. In Voorhout hebben met name De Speelkring en St.Cecilia behoefte aan een ruimte met een podiumzaal. Dat hoeft niet persé in een multifunctionele ruimte. Basis voor de keuzen is het in hoofdstuk 1 geformuleerde beleid. Per kern wordt aan de hand van de in hoofdstuk 2 beschreven trends in hoofdstuk 3 beschreven knelpunten en wensen voorstellen gedaan.

SASSENHEIM

De kern van Sassenheim is dicht bebouwd. Er is weinig tot geen ruimte voor het realiseren van nieuwe voorzieningen.

De Ankerplaats en het P.C. Hooftcollege

Een van de grootste knelpunten in Sassenheim is de huisvesting van de huidige gebruikers van de Ankerplaats. Gelet op de vergrijzing en het beleid om oudere mensen zoveel mogelijk te laten deelnemen aan de samenleving is het voortbestaan van deze voorziening noodzakelijk.

Voorgesteld wordt om de locatie Kastanjehof vrij te maken voor de bouw van een nieuwe Ankerplaats. Binnen het bestemmingsplan mag op deze locatie een accommodatie worden gebouwd van 850 m² (inclusief de maximale vrijstelling van 15%). Daar de maximale goothoogte 8 meter mag bedragen kan op deze locatie een gebouw worden gerealiseerd in twee bouwlagen van $2 \times 850 \text{ m}^2 = 1.700 \text{ m}^2$ binnen het bestemmingsplan. Volgens het vigerende bestemmingsplan zijn dit de mogelijkheden. Indien noodzakelijk kan worden nagedacht over een wijziging van het bestemmingsplan.

P.C. Hooftcollege in Sassenheim.

Op deze locatie kan ook het nieuwe P.C. Hooftcollege gerealiseerd worden met een oppervlakte 1.224 m². De SWOT heeft een programma van eisen ingediend voor ruimten in de nieuwe Ankerplaats. Ook het Inloophuis heeft haar wensen kenbaar gemaakt. De huidige Ankerplaats telt 342 m².

Behalve de huidige huurders van De Ankerplaats, kan de nieuwbouw op de locatie Kastanjehof ook worden benut door de cliënten van s'Heerenloo en Het Raamwerk.

In een scenario zal de combinatiebouw van een nieuwe Ankerplaats en het PC Hooftcollege verder worden uitgewerkt.

De locatie van het huidige P.C. Hooftcollege kan ontwikkeld worden voor andere doeleinden. Daarbij kan ook worden gedacht aan verkoop van dit pand. De Volksuniversiteit kan worden ondergebracht in 't Onderdak, na vertrek van Adest Musica en de SWOT, maar ook in Het Trefpunt.

Het gebouw aan de Jacoba van Beierenlaan komt pas vrij als het P.C. Hooftcollege zijn intrek kan nemen in de nieuwbouw op de locatie Kastanjehof. Pas dan kan begonnen worden met de sloop van de oude Ankerplaats aan de Narcissenlaan en kan daar woningbouw en/of nieuwbouw van de brandweergarage plaatsvinden.

Er is in feite sprake van een carrousel van het realiseren van (een deel van) de maatschappelijke voorzieningen in Teylingen. Bij het realiseren van de VSO-ZMOK/Ankerplaats gaat de voorkeur uit naar een woningcorporatie als bouwer en beheerder van De Ankerplaats.

Adest Musica

Adest Musica is een veelzijdig muziekgezelschap van uitzonderlijke kwaliteit. De huidige ruimten in 't Onderdak zijn te klein. De vereniging groeit en heeft te kennen gegeven te gaan voor een eigen onderkomen waar ook in de buitenlucht kan worden geëxerceerd. Als de milieustraat in Sassenheim wordt vrijgemaakt dan kan Adest Musica op die locatie nieuwbouw realiseren.

De uitplaatsing van de milieustraat is nu nog onderwerp van onderzoek.

De vrijgekomen ruimten in 't Onderdak kunnen dan worden ingenomen door de Volksuniversiteit. De Volksuniversiteit kan ook ruimten huren in Het Trefpunt en de Julianakerk.

De sloop van De Kastanjehof kan ter hand worden genomen en nieuwbouw voor het P.C. Hooftcollege en De Ankerplaats kan worden gerealiseerd. De oude Ankerplaats kan dan worden gesloopt.

SCC 't Onderdak

Het bestuur van de stichting 't Onderdak heeft de wens geuit om een telescopische tribune aan te brengen in de podiumzaal. Mogelijk kan na het vertrek van Adest Musica de oefenruimte hierbij worden betrokken zodat de capaciteit van de podiumzaal wordt vergroot. Om het pand 's avonds sfeervoller en aantrekkelijker te maken wil het bestuur het pand aanlichten met grondbundels. Aanlichten van gebouwen kan een object een totaal ander aanzien geven. Het gaat hier om een aanzienlijke investering. Voorgesteld wordt om dit verzoek te betrekken bij de plannen rond de uitbreiding van de theaterfunctie in Teylingen.

Gezondheidscentrum

Sassenheim heeft een gezondheidscentrum Sassembourg. Vooralsnog is er geen behoefte aan een tweede voorziening.

Speeltuinen

Sassenheim heeft drie speeltuinverenigingen, Warmond heeft één speeltuinvereniging en Voorhout heeft er geen. De gemeente probeert samen met woonstichting Vooruitgang voor speeltuinvereniging Beatrix een nieuwe accommodatie te realiseren voor de Oranjebuurt en peuterspeelzaal Teylingen. De gemeente gaat daarbij uit van een openbare speeltuin en een accommodatie die de functie krijgt van een voorziening voor de hele wijk.

Sportvelden

In de kern Sassenheim zijn twee voetbalverenigingen die beide behoefte hebben aan

kunstgrasvelden. Vv Ter Leede vraagt twee kunstgrasvelden en rkvv Teylingen vraagt één kunstgrasveld. Uitgaande van het vastgestelde beleid en gelet op Kadernota 2010-2013 wordt één kunstgrasveld voor vv Ter Leede in 2010 aangelegd. Bij het opstellen van de Kadernota 2011-2014 wordt bekeken of in 2011 nog een kunstgrasveld voor vv Ter Leede en een (nieuw) kunstgrasveld voor rkvv Teylingen kan worden aangelegd.

VOORHOUT

De kern Voorhout heeft niet echt een centrum. Voorhout is voor de inwoners gedeeld in de oude kern vóór het spoor en de nieuwbouwwijken over het spoor. De voorzieningen in Voorhout liggen verspreid. Vóór het spoor ligt het Woonzorgcentrum Herenstaete met een aantal voorzieningen zoals een ruimte voor ouderen, een klein gezondheidscentrum en een grote zaal voor evenementen. Ook het sport- en recreatiepark Elsgeest met veel voorzieningen ligt aan de rand van het oude dorp vóór het spoor.

Onderwijs

Voorgesteld wordt om in het plan Nieuw Boekhorst een cluster van acht permanente en drie tijdelijke leslokalen te bouwen voor de verplaatsing van de Andreasschool. Ook is een tweede sportzaal in de wijk Nieuw Boekhorst noodzakelijk. De nieuwe sportzaal moet in de buurt van deze school worden gebouwd.

Podiumzaal

Er is een grote behoefte aan een podiumzaal in de kern Voorhout. Muziekvereniging St. Cecilia en Jeugdmuziektheater De Speelkring oefenen beide in ruimten die op de nominatie staan om gesloopt te worden. Het is uitgesloten dat er een nieuwe podiumzaal in Voorhout wordt gebouwd. In de eerste plaats zijn de plannen voor een podiumzaal en muzieklesruimten in het project Herenstaete afgeblazen omdat beide hiervoor voornoemde organisaties twijfels hadden bij de voortgang van het project. Dit heeft tot gevolg gehad dat de grote zaal nu is verkleind (ten kosten van de keuken) en dat alle geluidswerende maatregelen niet zijn uitgevoerd. De gemeente had het voornemen om in deze ruimte te investeren maar is nu niet van plan om elders alsnog een podiumzaal te realiseren. De aula van de KTS kan dienst gaan doen voor zowel oefenen als uitvoeringen. Daarnaast kan, indien er afstemming vindt met het bestuur van de SJJV, ook gebruik worden gemaakt van de grote zaal in het jongerencentrum @hok. Het jongerencentrum @hok en sporthal De Tulp liggen over het spoor, in de nieuwbouwwijk Hoogh Teylingen.

Gezondheidscentrum

Door de verwachte groei van de kern Voorhout is het nodig dat er een tweede gezondheidscentrum komt. Verschillende partijen hebben interesse getoond. Bij de ontwikkeling hiervan is er voorkeur voor een woningcorporatie als bouwer en beheerder.

Hockeycomplex

De mixed hockeyclub Voorhout is een van de snelst groeiende verenigingen in Teylingen. De vereniging beschikt over twee kunstgrasvelden op sportpark Elsgeest. Naar verwachting zal de vereniging in 2010 een tekort hebben aan één (nieuw) kunstgrasveld. Uitbreiding van het sportcomplex is weliswaar moeilijk en kostbaar maar de gemeente vindt dit toch de meest voor de hand liggende optie.

Kunstgrasvelden van mhc Voorhout. Straks uitbreiding van sportpark Elsgeest?

WARMOND

De druk op de bestaande voorzieningen in de kern Warmond neemt toe. Zo heeft het consultatiebureau Warmond verlaten. Ook het jeugd- en jongerenwerk staat hier onder druk, mede als gevolg van de sterke vergrijzing in deze kern.

Om de leefbaarheid te handhaven c.q. te bevorderen wil de gemeente inzetten op twee voorzieningen:

- Het realiseren van een multifunctioneel scholencluster met voorzieningen (bibliotheek, peuterspeelzaal) op het terrein De Krog.
- Het uitbreiden van de culturele functie van Het Trefpunt.

4.2 De “carroussel” in schema

	Voorstel	Instelling	Basis in beleid	Investerings/ wanneer
1	Herhuisvesting Adest Musica op locatie Milieustraat Sassenheim	- Adest Musica	- Leefbaarheid	€ 500.000,- plus eigen bijdrage van vereniging (in 2010).
1	Uitplaatsen Volksuniversiteit (locatie Sassenheim) naar 't Onderdak, Herenstaete, Het Trefpunt en ruimten in de Julianakerk	-Volksuniversiteit Teylingen	- Leefbaarheid	€ 50.000,- (in 2011).
2	Nieuwbouw P.C. Hooftcollege	- P.C. Hooftcollege	- Onderwijs	€ 2.312.555,- (in IHP in 2011).
3	Multifunctioneel centrum in Sassenheim	- SWOT - Inloophuis - Biljartver. Entree - BvO	- Leefbaarheid - Sociale cohesie - Participatie	PM in 2011 Voorkeur ontwikkeling door woningcorporatie. Subsidielasten in huur € 150.000,-.

		Sassenheim - Zangkoor Cantate - Zeemanskoor "Overal" - Operettekoor Cameleon - Zangkoor Cantate - Eetcafé De Kromme Tafelpoot - EHBO Sassenheim - Bewoners 's Heerenloo en Raamwerk		Sloopkosten Kastanjehof € 200.000,-.
4	Speeltuin Beatrix	- Speeltuinver. Beatrix - PSZ Teylingen - Trias Kinderopvang	- Leefbaarheid - Preventie	Reeds geraamd € 367.000,- (in 2010). Rest is investering woningcorporatie.
5	Multifunctioneel scholencluster in Warmond	- 3 basisscholen (2500 m²) - Servicepunt Bibliotheek - Peuterspeelzaal	- Onderwijs - Leefbaarheid	€ 4.500.000,- (in 2011).
6	Gezondheidscentrum Voorhout	- Apotheek Voorhout - Huisarts - Tandarts - Fysiotherapie maatschap - Psycholoog - mogelijk Centrum voor Jeugd en Gezin	- Gezondheid	PM Huurlasten CJG € 75.000,-. Voorkeur voor ontwikkeling door woningcorporatie.
7	Verplaatsen Andreasschool	- Andreasschool	- Onderwijs	€ 2.000.000,- (na 2015).
8	Aankoop grond voor uitbreiding sportpark Elsgeest	- mhc Voorhout	- Gezondheid	PM (na 2012).
9	Kunstgrasveld op Sportpark De Roodemolen	- vv Ter Leede	- Gezondheid	€ 450.000,- (in 2010)
9	Twee kunstgrasvelden op Sportpark De Roodemolen	- vv Ter Leede - rkvv Teylingen	- Gezondheid	€ 900.000,00 (in 2011)

10	Masterplan De Wasbeek	- Stichting Wasbeek	- Gezondheid	€ 650.000,- (in 2010).
11	Sportzaal in kern Voorhout	- Stichting Wasbeek	- Gezondheid	€ 2.100.000,- (na 2015).
12	Tarifiering	- Huurders 't Onderdak	- Leefbaarheid	In 2010

4.3 Beslispunten

In deze Voorzieningennota zijn niet alleen wensen en behoeften van instellingen opgenomen maar ook de vanwege landelijke ontwikkelingen noodzakelijke voorzieningen. In paragraaf 4.2 zijn alle gewenste voorzieningen in schema gezet, voorzien van de kosten en het jaar van realisatie.

De bouw van de verschillende voorzieningen moeten worden voorbereid in aparte scenario's en worden uitgewerkt in aparte voorstellen die aan de raad moeten worden voorgelegd.

De investeringsbeslissingen worden te zijner tijd door het college aan de raad voorgelegd. Eerst moeten de scenario's uitgewerkt worden. Deze Voorzieningennota dient als een richtinggevend kader voor de komende jaren.

Niet alle voorzieningen zitten in de carrousel. De aanleg van een kunstgrasveld heeft weinig van doen met de bouw van een nieuwe Ankerplaats. De carrousel geldt in feite alleen voor de eerste vier voorzieningen uit het schema in hoofdstuk 4.2.

Beslispunten

- 1. Instemmen met het uitgangspunt dat het voorzieningenbeleid gebaseerd is op het nieuwe welzijnsbeleid van Teylingen.**
- 2. Instemmen met de Voorzieningenmatrix van Teylingen.**
- 3. Instemmen met het uitgangspunt dat de gemeente primair geen eigenaar wordt van nieuw te ontwikkelen voorzieningen (behalve onderwijsvoorzieningen) maar dat de voorkeur uitgaat naar het realiseren van voorzieningen door woningcorporaties.**
- 4. Instemmen met het uitgangspunt dat de gemeente niet zelf voorzieningen beheert en exploiteert maar dit uitbesteedt aan derden.**
- 5. Instemmen met een uniforme tarifiering voor alle gemeentelijke accommodaties waarbij wordt uitgegaan van de WOZ waarde van de voorziening.**
- 6. Instemmen met het realiseren van een eigen (oefen)hal voor Adest Musica op de locatie Menneweg (Milieustraat Sassenheim).**
- 7. Instemmen met de uitplaatsing van alle activiteiten van de Volksuniversiteit Teylingen uit De Kastanjehof. Deze activiteiten moeten zoveel mogelijk worden ondergebracht in 't Onderdak, de Julianakerk en de ruimten in Herenstaete.**
- 8. Instemmen met het bouwen van de nieuwe VSO-ZMOK school en een nieuwe Ankerplaats op de locatie Kastanjehof.**
- 9. Instemmen met de bouw van een scholencluster met servicepunt bibliotheek en peuterspeelzaal in Warmond.**
- 10. Instemmen met de ontwikkeling van een gezondheidscentrum in Voorhout.**
- 11. Instemmen met de verplaatsing van de Andreasschool naar Nieuw Boekhorst;**
- 12. Instemmen met het starten van de onderhandelingen met de eigenaren van omliggende gronden van het sportpark Elsgeest ten behoeve van een kunstgrasveld voor de mhc Voorhout en een asfaltveld hv Foreholte.**
- 13. Instemmen met de bouw van een sportzaal in het plan Nieuw Boekhorst.**

14. Instemmen met de aanleg van twee kunstgrasvelden voor vv Ter Leede en één voor rkvv Teylingen op het sportpark De Roodemolen.
15. Instemmen met het Masterplan van de stichting Wasbeek.
16. Instemmen met het opstellen van aparte scenario's om voornoemde beslippunten uit te werken.
17. Instemmen met het uitgangspunt dat alle voorzieningen conform het actieprogramma Millenniumgemeente 2009-2012 worden gerealiseerd.

Ook de maatschappelijke voorzieningen in Teylingen zitten in een carroussel.

Nawoord

Met deze voorzieningennota is een belangrijke stap gezet voor het voorzieningenbeleid in de gemeente Teylingen. Deze voorziet niet alleen in de ruimtebehoefte van maatschappelijke organisaties, er is voor het eerst een theoretisch kader gecreëerd van welke voorzieningen de gemeente wel wenst te ondersteunen en welke niet.

De landelijke, regionale en lokale maatschappelijke ontwikkelingen zijn hierin verwerkt. De politieke keuzes die Teylingen op de diverse beleidsterreinen heeft gemaakt zijn erin verankerd.

Daarom schept deze nota samen met het nieuwe welzijnsbeleid een basis voor het realiseren van maatschappelijke voorzieningen in Teylingen voor de korte en lange termijn. In 2014 wordt de Voorzieningnota 2015–2020 opgesteld. De evaluatie van deze nota zal daarvan onderdeel zijn.